Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлаган. | № 268 (6. 159) | 1986 йил 22 ноябрь, шанба | Баҳоси 3 тийин

Замондошимиз

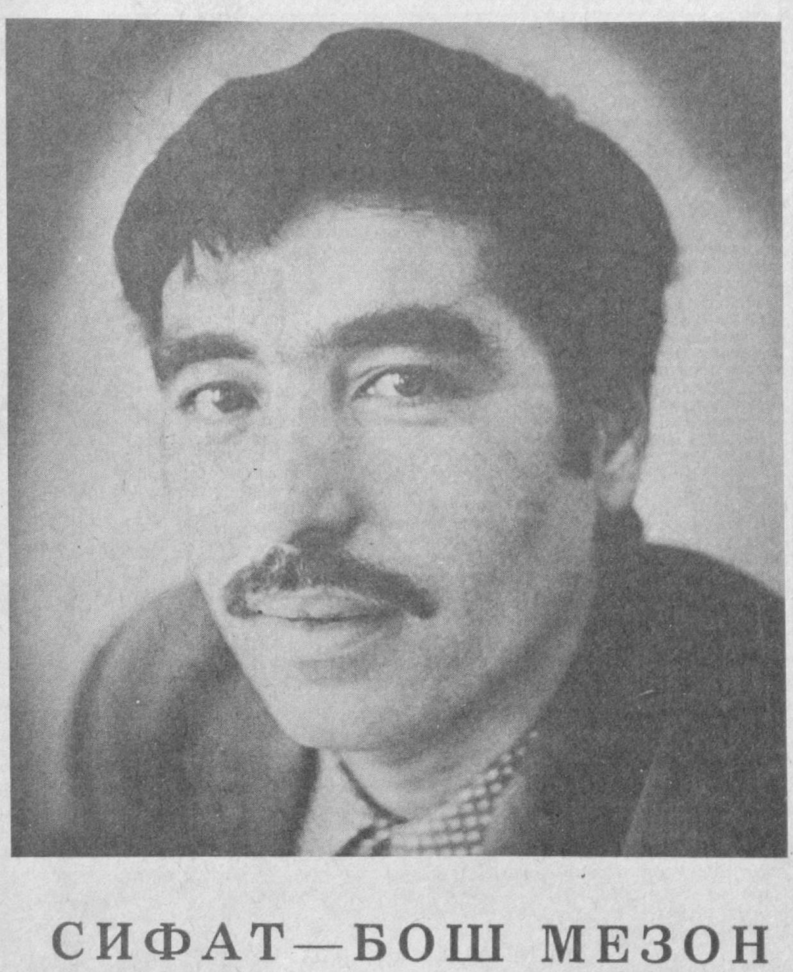

СИФАТ—БОШ МЕЗОН

«Миконд» заводининг пешқадам коллективлари ҳақида гап кетганда биринчи навбатда Камолиддин Кўчқорович Тошпўлатов бошлиқ бригадани тилга олишади. Бунинг боиси бор. Бутун корхона учун асбоб-ускуналар тайёрлаб бераётган мазкур бригада «Коммунистик меҳнат коллективи» деган юксак унвонни мана бир неча йилдан бери шараф билан оқлаб келмоқда.

Мазкур силлиқловчилар бригадасида 6 нафар ишчи меҳнат қилади. Уларнинг ҳар бири ўз касбининг устаси бўлганлиги учун коллектив смена ва ойлик топшириқларини мунтазам 140 процентга етказиб адо этмоқда. Аммо ана шу илғорларнинг ҳам тенглашса арзийдиган ўз машъаллари бор. Бригада етакчиси коммунист Камолиддин Тошпўлатов, меҳнат ветерани Евгений Северин, Ҳотам Комиловлар шулар жумласидандир. К. Тошпўлатов билан Е. Северин техника назорати бўлимининг ишонч ёрлиғига эга бўлганликлари учун тайёр маҳсулотларни шахсий тамға билан топширадилар.

— Бригадамиз ягона наряд асосида ишлайди, — дейди бригада етакчиси. — Шу кунларда бутун ғайрат-эътиборимиз браксиз маҳсулот ишлаб чиқаришга қаратилган. Бриганинг ҳар бир аъзоси шахсий тамға билан меҳнат қилишига эришиш ниятидамиз. Маҳсулот сифати — меҳнат фаолиятимизнинг асосий мезонидир.

Коммунист К. Тошпўлатов корхонанинг ижтимоий ҳаётида ҳам фаол иштирок этади. У цех касаба союз комитетининг аъзоси сифатида техника хавфсизлиги масалалари билан шуғулланади. Техника хавфсизлиги қоидаларининг бирорта ҳам бузилиши унинг эътиборидан четда қолмайди.

СУРАТДА: коммунист К. Тошпўлатов.

Т. Каримов фотоси.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 20 ноябрдаги мажлисида саноат министрликларининг бирлашмалари ва корхоналарида маҳсулотнинг давлат қабулини жорий этиш масалаларига бағишлаб, КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгаш якунларини муҳокама қилди. Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, маҳсулот сифатини яхшилаш жадаллаштириш стратегиясининг, халқ хўжалигини тубдан қайта қуришга, совет кишилари фаровонлигини оширишга қаратилган партия йўлининг ажралмас қисмидир. Министрликлар ва идораларнинг, СССР Стандартлар давлат комитетининг, бирлашмалар ва корхоналарнинг, касаба союзларининг раҳбарларига 1987 йил январидан бошлаб маҳсулотнинг давлат қабулини жорий этишга тайёргарлик ишларини кучайтириш тавсия қилинди. Сиёсий бюро бу иш корхоналар ва бирлашмаларни тўла хўжалик ҳисоби, маблағ билан ўзини-ўзи таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш принципига ўтказиш, уларнинг мустақиллиги ва жавобгарлигини ошириш билан мустаҳкам боғлаб олиб борилиши зарурлигини таъкидлади.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари давлат қабули кадрларини танлаш ва жой-жойига қўйишнинг юксак даражада бўлишини таъминлашлари, меҳнат коллективларида давлат қабулининг мақсад ва вазифаларини тушунтириб, тарбиявий ишларни кучайтиришлари, маҳсулот сифатини яхшилашнинг ҳал қилувчи омили бўлган тартиб ва интизомни бутун чоралар билан мустаҳкамлашга эришишлари зарурлиги уқтириб ўтилди.

Сиёсий бюро Пермь область партия комитетининг иши тўғрисидаги ҳисоботни эшитиб, область партия ташкилоти КПСС XXVII съездидан кейин вужудга келган қулай имкониятлардан иқтисодий ва ижтимоий ҳаётни сифат жиҳатидан чуқур ўзгартириш учун ҳали тўла фойдаланмаётганлигини таъкидлади. Область партия комитети умумпартиявий йўл-йўриқларни амалий ҳаракатлар ўзанига жуда секинлик билан ўтказмоқда, съезд кўрсатмалари, ундаги юксак маънавий вазият, принципиаллик ва талабчанлик ҳар бир партия комитетида, ҳар бир бошланғич партия ташкилотида қарор топиши учун кам иш қилмоқда.

Область партия комитетлари кейинги йилларда экономика ва социал соҳа секин суръатлар билан ривожланганлигидан тегишли сабоқ чиқариб олмадилар, турғунлик ҳодисалари сабабларини узил-кесил очиб ташламадилар. Инсон омилини активлаштириш, Пермь областида барпо этилган қудратли ишлаб чиқариш ва илмий потенциалдан янада самарали фойдаланишнинг асосий проблемалари эътибордан четда қолиб кетмоқда. Партия, совет, хўжалик органларининг, жамоат ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг ишлари ҳали меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, иқтисод режимини кучайтириш резервларини қидириб топиш ва ишга солишга етарли даражада қаратилмаган. Кўпгина корхоналарда давлат, план интизоми аҳволи яхшиланмаяпти.

Қабул қилинган қарорда экономика ва социал соҳани ривожлантиришдаги жиддий камчиликлар биринчи навбатда область партия комитети, унинг бюроси иш услубида жиддий ўзгаришлар бўлмаётганлиги сабабли юз берганлиги кўрсатиб ўтилади. Область партия комитети ва унинг бюроси иши ҳали кишилар билан иш олиб боришга, жонли ишга тўла қаратилган эмас. Кескин масалаларни четлаб ўтиш, ўртача натижалар билан кифояланишнинг қарор топган одати ўз таъсирини кўрсатмоқда. Партия комитетлари кўпинча совет, касаба союз ва хўжалик органларининг ишини бажармоқдалар, шу йўл билан уларнинг ўз ишларини қайта қуришларини, ташаббускорлик ва мустақилликни ривожлантиришни секинлаштириб қўймоқдалар. Кадр масалалари аввалгидек ҳозир ҳам тегишли даражада принципиаллик ва изчиллик кўрсатилмай ҳал қилинмоқда.

Сиёсий бюро Пермь область партия комитети, унинг бюроси, область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Б. В. Коноплевнинг диққат-эътиборини ишдаги жиддий камчиликларга, партия, совет, хўжалик органлари, область бошланғич партия ташкилотлари ва меҳнат коллективлари фаолиятини қайта қуришдаги сусткашликка ҳамда изчиллик йўқлигига қаратди. КПСС область комитетига ўз фаолияти мазмуни ва методларини, шунингдек маҳаллий партия органларининг съезддан кейинги даврдаги ишларини чуқур ҳамда танқидий таҳлил этиб, камчиликларни бартараф қилиш юзасидан конкрет чораларни амалга ошириш тавсия этилди. Партия комитетлари ҳамма жойда коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг жадаллаштириш учун курашда ижодкорлик ва манфаатдорлик билан иштирок этишлари вазиятини вужудга келтиришлари, юқоридан ва қуйидан қайта қуришни актив олиб боришлари, кенг ошкораликни таъминлашлари, танқид ва ўз-ўзини танқидни бутун чоралар билан ривожлантиришлари, сўз билан иш бирлигига эришишлари кераклиги таъкидлаб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Россия Федерациясида уй-жойлар, социал-маданий объектларни реконструкциялаш ва капитал ремонт қилишни ташкил этишни такомиллаштириш тўғрисидаги қарори қабул қилинди. Қарорда бу соҳада ягона техника сиёсатини ўтказишни ҳамда пудрат шартномалари юзасидан тегишли ишларни амалга оширишни РСФСР Уй-жой-граждан қурилиши министрлиги зиммасига юклаш кўзда тутилган. Бунда 1990 йилга бориб, уй-жойларни капитал ремонт қилиш ҳажмини анча кўпайтириш, шунингдек уларни реконструкциялаш ва модернизациялашни бирмунча кенгайтириш кўзда тутилади.

Сиёсий бюро мажлисида КПСС делегациясининг Финляндия Социал-демократик партияси делегацияси билан музокаралари ҳамда ўртоқ Е. К. Лигачевнинг Финляндия Президенти М. Койвисто билан учрашуви якунлари кўриб чиқилди. Совет Иттифоқи қўшни Финляндия билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини бутун чоралар билан мустаҳкамлашга ғоят катта аҳамият бераётганлиги таъкидлаб ўтилди. Кўп йиллик тажриба, Совет ва Финляндия халқларининг ўзаро ишончи, уларнинг узоқ муддатли манфаатларининг ўхшашлиги мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни янада юксак даражага кўтаришга имкон беришига, тинч-тотув яшаш ва кескинликни юмшатиш сиёсати истиқболли эканлигини яна бир бор тасдиқлашга ишонч изҳор этилди. Совет Иттифоқининг Шимолий Европа регионида хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган янги қадамлари (бу ҳақда Хельсинкида гапирилган эди), ана шу регионни ядросиз зонага айлантириш билан боғлиқ бўлган ташаббуслари халқаро майдонда ижобий баҳоланаётганлиги мамнуният билан таъкидлаб ўтилди.

Ўртоқ Г. А. Алиевнинг КПСС делегациясининг Лаос Халқ-революцион партияси IV съезди ишидаги иштироки ва делегациянинг ўртоқ Қ. Фомвихан, Лаоснинг бошқа раҳбарлари билан суҳбатлари тўғрисидаги ахбороти тингланди. КПСС билан ЛХРП, Совет Иттифоқи билан Лаос Халқ Демократик Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принциплари асосида бундан буён ҳам янада мустаҳкамлашга, мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги қардошларча дўстликни мустаҳкамлаш учун ҳамма зарур ишларни қилишга қатъий қарор берилганлиги тасдиқланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси мажлисида совет экономикасини ривожлантиришнинг, кадрлар сиёсатининг, мамлакатимиз ташқи сиёсий йўлини амалга оширишнинг бошқа баъзи масалалари ҳам муҳокама қилинди.

КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга!

Бир корхона янгиликлари

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

Давлат қабулига ўтишга тайёргарлик, уни жорий этиш «Миконд» заводи маъмурияти ва партия комитетининг диққат марказида турибди. КПСС Марказий Комитетида шу масала бўйича бўлиб ўтган кенгаш якунларига бағишлаб корхона партия комитети семинар ташкил этди. Унда кенгаш якунлари ва ундан келиб чиқадиган вазифалар атрофлича кўриб чиқилди.

Корхона партия комитети давлат қабулини жорий этишга тайёргарлик масаласини бир неча бор муҳокама қилди. Масалан, шу йилнинг июль ва август ойларида корхона бош инженери, коммунист Г. А. Плетминцев ҳамда корхона бош директорининг сифат бўйича ўринбосари Б. А. Пякнинг ҳисоботи тингланган эди. Яқинда бўлиб ўтган семинарга эса корхонанинг цех партия ташкилоти секретарлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг етакчилари таклиф этилди.

Унда завод партия комитетининг секретари Ш. У. Саидов корхонада давлат қабулини жорий этиш муваффақияти унга ҳар томонлама қизғин тайёргарлик кўрилишига боғлиқ эканлигини, бу борадаги актуал ва конкрет вазифаларни айтиб ўтди. Партком шу масала билан боғлиқ тадбирларни ишлаб чиқди.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ— ЭЪТИБОРДА

КПСС XXVII съезди қарорлари асосида идеология ишларини янада кучайтириш ва бу борада қилинаётган ишлар таҳлили корхона партия комитетининг навбатдаги йиғилишида муҳокама этилди.

Унда 5-цех бошлиғи Т. Камаев, цех партия ташкилотининг секретари Т. Богдашкина, шунингдек 12-ва 8-цехдан кўпгина коммунистларнинг ҳисоботлари тингланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленуми идеология соҳасидаги ғоятда муҳим вазифаларни белгилаб берди. Қайта қуриш даврининг бу актуал вазифалари ишларни ҳар томонлама активлаштиришни, интизомни мустаҳкамлашни, иш сифатини тубдан яхшилашни ва бошқа омилларни талаб этиши йиғилишда алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Шу кунларда бутун эътибор ўқув машғулотлари савиясини оширишга, партия XXVII съезди қўйган вазифаларни амалга оширишга, меҳнат коллективларини сафарбар этишга қаратилмоқда.

Ҳ. ИКРОМОВ.

МАШҒУЛОТЛАР БОШЛАНДИ

Корхонада партия ўқуви ва иқтисодий таълим шохобчаларида янги ўқув йили муваффақиятли бошланди. Завод партия комитети ўқиш йилига ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрди. Айниқса, пропагандистларни танлаш ва тарбиявий ишига алоҳида аҳамият қаратилди. 110 пропагандист партком тасдиғидан ўтди.

Ҳозир 20 дан зиёд партия ўқуви группалари ва 50 дан ортиқ иқтисодий таълим группаларида машғулотлар қизғин боряпти.

Партия комитети пропагандистлар семинарини ташкил этди.

ФОЙДАЛИ ТАВСИЯЛАР

Тошкентлик сейсмологлар тажрибаси молдавиялик мутахассисларга жуда қўл келди. Маълумки, мазкур республикада яқинда кучли ер ости силкиниши юз берган эди. Қардошлик ёрдамини бериш учун тошкентлик мутахассислар Кишиневга биринчилардан бўлиб етиб бордилар. Улар ўзлари билан сейсмологияга оид фойдали тавсияларни ҳам олиб боришди.

Бу ҳужжатлар алоҳида альбом ҳолида молдавиялик сейсмологларга тақдим этилди. Улар зудлик билан кўпайтирилиб, 250 дан ортиқ объектга тарқатилди. Зилзила оқибатларини бартараф этишда ўзбек мутахассисларининг тавсиялари катта ёрдам бермоқда.

Янги илм масканлари

«Главташкентстрой» 2-уйсозлик комбинатига қарашли 4-қурилиш бошқармасининг Владимир Брюхнов етакчилик қилаётган қурувчилар Генерал Петров массивида 90 квартирали тўққиз қаватли турар жой биноси тиклашга киришдилар. Ҳозирча монтаж ишлари бажарилмоқда. Турар жой биноси 1987 йилнинг иккинчи кварталида фойдаланишга топширилади.

Унинг ёнида 1560 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб биноси ҳам қурилмоқда. Мактабни «Главташкентстрой» 159-қурилиш трестига қарашли 8-бошқарманинг коммунист Василий Шуваров бошлиқ комплекс бригадаси қурувчилари бунёд этишмоқда. Бу бригада уч йил мобайнида Оҳангарон шоссесида учта мактабни бунёд этди. Бригада 16 қурувчидан иборат. Яқинда бу ерда Николай Курач бошлиқ монтажчилар иш бошлаб юбордилар. Мактаб 1987 йил июнь ойида фойдаланишга топширилади.

О. МАХМАЮСУПОВ.

Ҳамшаҳарларимиз муваффақияти

«Студент ва илмий-техника тараққиёти» шиори остида экономика, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш мутахассислиги бўйича Харьков шаҳрида ўтказилган Бутуниттифоқ олимпиадасининг якунловчи тури ўзбекистонлик иқтидорли студентлар учун ҳам чинакам ижодий синов бўлди. Харьков инженерлик-экономика институти базасида ташкил этилган бу кўрикда Тошкент халқ хўжалиги институти, Тошкент политехника институти вакиллари ҳам ғолиб деб топилди.

Командалар мусобақасида республикамиз коллективи биринчи ўринни қўлга киритди. Ўзбекистонлик ғолиб студентлар СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ва ВЛКСМ Комитетининг биринчи даражали дипломлари билан тақдирландилар. Тошкент халқ хўжалиги институтининг студенти Ж. Фаттоҳова эса ҳозиржавоблиги учун Харьков инженерлик-экономика институтининг фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Нашриёт туҳфаси

Биринчи синфда олти ёшли болалар билан ишлайдиган ўқитувчилар учун дарслик ва ўқув қўлланмалари босилиб чиқди. Ислоҳ қилинган мактаблар ўқув программалари асосида ҳозирланган бу китоблардан бири «Биринчи синфда математика» деб номланади.

Ушбу қўлланма авторлар коллективи томонидан тайёрланган. Қўлланма орқали турли методик усуллар асосида машғулотларни олиб боришга доир қисқача характеристика билан ҳам танишиш мумкин.

«Ўқитувчи» нашриёти бошланғич синфларда ўқитиладиган «Атроф-муҳит билан таништириш» курси бўйича янги қўлланмани ҳам кўп нусхада чоп этди. Иллюстратив материалларга бой ушбу китоб ўзбек ва рус тилларида босилди.

Бутуниттифоқ аёллар турнири • Тошкент тонги • 1986 • шашка бўйича

ЗИНАИДА БЕЛКИНА ПЕШҚАДАМ

кеча

Бутуниттифоқ аёллар турнирида тўртинчи тур ўйинлари ўтказилди. Кейинги учрашувда ғолиб чиқиб пешқадамлар сафига ўтган Зинаида Белкина яна ажойиб маҳорат кўрсатди. У Татьяна Тетеринага қарши қора доналар билан ўйнаган бўлишига қарамасдан ташаббусни қўлга олиб, партияни ғалаба билан якунлади. Тўрт учрашувдан сўнг 2,5 очко тўплаган Зинаида Белкина якка пешқадам бўлиб олди.

Пешқадамлар сафида бораётган Елена Читайкина Ревекка Эстеркина билан дурангга рози бўлди. Ирина Иванова Людмила Петровага ютқазиб қўйди. Республикамизнинг яна бир вакили Зайнаб Сафина Светлана Устененкони енгди. Бошқа учрашувлар дуранг натижа билан якунланди.

ЗАРБДОР ТИНЧЛИК ВАХТАСИ

Тошкент заргарлик заводида Халқаро тинчлик йилига бағишланган меҳнат вахтаси бўлди.

Кўпгина дастгоҳларга анъанавий тинчлик кабутари сурати туширилган байроқчалар илинган. Корхона цехларида агитаторлар АҚШ авж олдираётган қуролланиш пойгасини тугатишга, ядро хавфини бартараф этишга қаратилган Совет Иттифоқининг янги тинчлик таклифлари тўғрисида суҳбатлар ўтказдилар.

Корхона меҳнаткашлари шу куни ғайрат-шижоат билан ишладилар. М. Ёқубов раҳбарлигидаги бригада аъзолари смена топшириғини бир ярим баравар ошириб бажардилар. Шу куни ишлаб топилган маблағ совет тинчлик фондига ўтказилди.

(ЎзТАГ)

„ОҚ ОЛТИН" — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 21 ноябрга бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).
Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

ФАРҒОНА	0,01	105,05
ТОШКЕНТ	0,01	104,38
СУРХОНДАРЁ	0,14	101,11
НАМАНГАН	0,07	100,16
Сирдарё	0,18	96,81
ҚҚАССР	0,14	92,11
Андижон	0,08	87,32
Хоразм	0,09	85,49
Жиззах	0,12	80,13
Самарқанд	0,07	75,36
Бухоро	0,02	74,61
Навоий	0,05	60,94
Қашқадарё	0,05	59,23
Республика бўйича:	0,07	87,09

Маданий хизмат кўрсатилди

МЕҲНАТКАШЛАР дам олиш соатларининг мазмунли ва мароқли ўтишини таъминлаш мақсадида 10 ноябрдан 20 ноябргача бўлган даврда хўжаликларга 51 та бадиий ҳаваскорлик ва концерт бригадалари, 646 та кўчма кутубхона хизмат кўрсатди. Колхоз ва совхоз клублари, дала шийпонларида концерт бригадалари ва бадиий ҳаваскорлик коллективлари 150 та концерт қўйиб беришди. Шоирлар ва олимлар 20 та бадиий кеча, 86 та лекция ва суҳбатлар уюштирдилар. 84 та «Чақмоқ» ва «Жанговар варақа»лар чиқарилди.

Тракторсозлар совғаси

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси мутахассислари пахта ташийдиган янги ярим прицеп яратдилар. Бу «оқ олтин» йиғим терими мавсумида пахта пунктидан пахта тозалаш заводларига «оқ олтин» ҳосилини етказиб беришда қишлоқ меҳнаткашларининг яқин ёрдамчиси бўлади.

«ТТЗ—39—20—10» маркали бу ярим прицеп ҳозир ялпи ишлаб чиқарилаётган прицеплардан анча афзалликлари билан фарқ қилади. Унинг кўтариш қуввати олти тоннадан саккиз тоннага, юк сиғими эса 32 кубометрдан 28 кубометрга етказилган. Кузовининг кўпгина узел ва деталлари такомиллаштирилганлиги янги техникани эҳтиёт қисмлар билан таъминлашни анча осонлаштиради.

Яқин вақтларда янги прицеп ялпи ишлаб чиқаришга қўйилади.

Ҳиндистон бўлажак визитни қутламоқда

ДЕҲЛИ. Сиёсат ва жамоат арбобларининг нутқларида, Умумҳиндистон радио ва телевидениесининг эшиттиришлари ва кўрсатувларида «Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон», «Дўстлик ва ҳамкорлик», «М. С. Горбачев, мамлакатимизга хуш келгайсиз!» сўзлари тез-тез тилга олинмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Ҳиндистонга бўлажак расмий дўстона визити мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётининг диққат-марказида турибди. Кўп миллионли Ҳиндистон улуғ мамлакат раҳбарининг визитини сидқидилдан қутламоқда. Ҳиндлар Осиёда ҳам, бутун дунёда ҳам, халқлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатлик идеаллари тантанаси учун ҳормай-толмай курашни Совет Иттифоқи билан боғламоқдалар.

Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорлик ҳинд халқи ҳаётидаги энг муҳим омилдир. Совет Иттифоқи дўстлари жамиятининг ташаббуси билан Ҳиндистон пойтахтида ўтказилган «М. С. Горбачев визити — Совет-Ҳиндистон муносабатларида янги босқичдир» мавзуидаги конференция қатнашчиларининг нутқида ана шу фикр янгради. «Совет раҳбарининг мамлакатимизга визити ғоят катта аҳамиятга эгадир, — деди ўз нутқида ҳукмрон Ҳиндистон миллий конгресси (И) партияси Умумҳиндистон комитети халқаро бўлимининг мудири Ромеш Бхандари. — Бу визит ана шу мамлакатлар раҳбарлари ҳамма жабҳаларда мамлакатларнинг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш йўлидан бораётганликлари натижасида ана шу икки давлатда рўй бераётган жиддий сифат ўзгаришлари шароитида ўтади».

М. С. Горбачевнинг бўлажак визитини 200 дан ортиқ таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, олимлар, журналистлар қизғин қутламоқдалар. Улар бу ерда тарқатган қўшма баёнотда совет раҳбарининг визити, унинг Ҳиндистон Бош министри Р. Ганди билан олиб борадиган музокаралари урушларсиз дунёда яшашга интилаётган инсониятнинг идеалларига эришишда катта аҳамиятга эга бўлади, деб таъкидланди. «Бу идеалларни амалга ошириш учун кураш халқаро реакция кучлари қуролланиш пойгасини космик фазога ёйишга уриниши муносабати билан яна ҳам кучаймоқда. Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон ана шу йўналишда илгари сураётган таклифлар Ер юзидаги барча мамлакатларнинг эзгу орзу-умидларига мос тушади», дейилади баёнотда.

«М. С. Горбачев Ҳиндистонда ниҳоятда самимий меҳмоннавозлик билан кутиб олинади, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда таниқли ҳинд ёзувчиси Бхишам Сахни. — Кўпгина халқаро проблемалар хусусида, чунончи тинчлик учун кураш масаласида мамлакатларимизни қарашларнинг бирлиги жипслаштириб турибди. Биз ҳамжиҳатликда Ер юзининг барча минтақаларидаги халқларнинг мустақиллиги ва суверенитети ҳуқуқини ҳимоя қилмоқдамиз. Халқларимиз ва мамлакатларимизни яқинлаштирган омиллар қаторида Ҳиндистон, айниқса муҳтож бўлиб турганида Совет Иттифоқи унга кўрсатган беғараз ёрдамни, мустаҳкам маданий алоқаларни, актив ҳамкорлик туфайли яна ҳам мустаҳкам бўлиб бораётган ўзаро ишонч ва ҳамжиҳатликни ҳам айтиб ўтиш керак».

Борис ЗАЙЦЕВ, Станислав СИЧЕВ. ТАСС мухбирлари.

Клемент Готвальд туғилган куннинг 90 йиллигига

ОТАШИН ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТ

Шу кунларда Чехословакия ва халқаро коммунистик ҳамда ишчилар ҳаракатининг машҳур намояндаси, чехословак халқининг улуғ фарзанди, Чехословакиянинг атоқли сиёсий ва давлат арбоби Клемент Готвальд туғилганига 90 йил тўлган кунни тараққийпарвар жаҳон жамоатчилиги ва мамлакатимиз халқлари кенг нишонламоқдалар.

Қишлоқ меҳнаткаши оиласида дунёга келиб, ўсмирлигидаёқ ҳаёт ва тирикчиликнинг барча машаққатларига ошно бўлган Клемент 16 ёшида социал демократик ёшлар таркилотига аъзо бўлиб кирди ва катта революцион кураш йўлини босиб ўтди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ҳаётбахш ғояларидан бениҳоя таъсирланган К. Готвальд 1918 йили сўл марксистлар сафига келиб қўшилди, қунт ва матонат билан сиёсий адабиётлар мутолаа қилди. Айниқса В. И. Лениннинг 1920 йили чех тилига таржима қилинган «Давлат ва революция» китоби уни ҳаяжонга солди. Революцион кураш майдонига дадил одимлаётган ёш марксист учун бу ноёб асар билим ва қурол бўлиб хизмат қилди, меҳнаткаш халқ манфаати йўлида ғайрат ва шижоат билан курашишга руҳлантирди.

1921 йилдан бошлаб К. Готвальд профессионал партия арбобига айланди ва коммунистик матбуот жабҳасида жавлон урди. Бир неча йил мобайнида у Чехословакия Компартиясининг словак тилида чоп этилувчи «Камбағаллар ҳақиқати» номли органида бош муҳаррир бўлиб ишлади.

Сиёсий ва назарий билимларни тинмай такомиллаштириб бориш, революцион кураш майдонидаги фаоллик ва айниқса, партия сафларида бузғунчилик ҳаракатини авж олдираётган ўнгларга қарши курашдаги қатъият ва шижоат тез орада К. Готвальдни Чехословакиядаги коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг кўзга кўринган арбобларидан бирига айлантирди.

1921 йилда Чехословакия Коммунистик партияси барпо этилганида К. Готвальд унинг ташкилотчиларидан эди. Партиянинг III съездида у Марказий Комитет аъзолигига, бироз кейинроқ Марказий Комитет Сиёсий бюроси аъзолигига сайланди. Компартиянинг V съездида эса Чехословакия Коммунистик партиясининг бош секретари вазифасига сайланди. Шу даврдан бошлаб то умрининг охиригача К. Готвальд партия Марказий Комитетига раҳбарлик қилди.

30-йилларда Чехословакия Компартияси меҳнаткаш халқ оммасини манфур фашизм хавфига қарши курашга сафарбар этди, Чехословакия билан СССР ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш борасида жонбозлик кўрсатди, буржуа ҳукуматининг гитлерчилар Германияси билан тузган машъум хоинона битимини фош этди.

1938 йили хиёнаткорона Мюнхен битими имзолангач, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг қарорларига биноан К. Готвальд Москвага келди ва чехословак ватанпарвар кучларининг мамлакат ичкарисида ва чет элларда авж олиб кетган миллий-озодлик курашига бошчилик қилди...

1945 йил апрелида тузилган Миллий фронт ҳукуматида К. Готвальд раис ўринбосари эди. 1946 йил майида Миллий мажлис ва маҳаллий комитетларга ўтказилган сайлов чоғида коммунистлар жиддий ғалаба қилдилар— Клемент Готвальд коалицион ҳукуматнинг раиси бўлди.

1948 йил февралида кўтарилган контрреволюцион исённи Чехословакия ишчилар синфи Коммунистик партия раҳбарлигида тор-мор этди. Шу тариқа Чехословакия заминида социалистик революция узил-кесил ғалаба қилди, чинакам халқ ҳокимияти қарор топди. Ўша йили июнь ойида Клемент Готвальд Чехословакия Республикасининг президенти этиб сайланди.

Чехословакия Компартиясининг республика экономикасини изга солиш, унинг тараққиёт йўлларини белгилаш, мамлакатда социализм ғалабасини таъминлашга қаратилган бош йўлини ишлаб чиқиш ва партия IX съезди томонидан қабул қилинишида К. Готвальднинг роли катта бўлди.

К. Готвальд Совет Иттифоқининг улкан ва садоқатли дўсти эди, ўзининг назарий чиқишлари ва амалий фаолиятида халқларнинг қардошлиги, тотувлиги ва ҳамкорлигини улуғловчи оташин интернационалист эди. Чехословак пролетариати ва Чехословакия Компартияси учун ва умуман, бутун халқаро ҳаракат учун социализмнинг илк байроқдори бўлмиш СССРнинг ғоят қимматли тажрибаси ва ибрат намунаси улкан аҳамиятга молик эканини у такрор-такрор таъкидларди.

Клемент Готвальд Чехословакия Республикасининг президенти экан, ўзи эълон қилган ва бутун чехословак халқи қизғин маъқуллаган «Совет Иттифоқи билан абадул-абад биргамиз!» шиорини амалга ошириш, Советлар мамлакати ва Чехословакия ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлаш ва янада равнақ топтириш йўлида ғайрат ва шижоат кўрсатди.

Бугунги кунда чехословак халқи ўз йўлбошчиси Клемент Готвальд васиятларига амал қилиб, Советлар мамлакати билан халқ хўжалиги ва фан-техника тараққиётининг ҳамма жабҳаларида ўзаро ва ғоят самарали ҳамкорлик қилмоқда, ривожланган социалистик жамият барпо этиш режаларини амалга оширмоқда, қуролланиш пойгасини жиловлаш, ядровий қуролларнинг ҳар қандай турини таъқиқлаш ҳақидаги СССРнинг Тинчлик ташаббусларини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Зеро Клемент Готвальд ана шу идеалларнинг рўёбга чиқиши учун курашган ва шу ғояларнинг тантанаси учун бутун ҳаётини бағишлаган эди.

Воҳид АБДУЛЛАЕВ,
В. И. Ленин номидаги ТошДУ доценти.

Тошкентдаги «Промсвязь» ишлаб чиқариш корхонаси коллективи йиллик план ва топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдириб меҳнат қилмоқда. Шу кунларда корхонада бўлган киши бу ерда кўплаб мусобақа илғорларини учратиши мумкин. Улардан бири эр-хотин Сергей ва Наталья Михеевлардир. Бу қалби олов ишчилар узоқ йиллардан бери корхонанинг йиғув цехида слесарь йиғувчи бўлиб меҳнат қилиб келишади. Натальяга коллектив катта ишонч билдирган. У Чилонзор район Советининг депутатидир.

Шу кунларда коммунистик меҳнат зарбдорлари эр-хотин Михеевлар ғайратга-ғайрат қўшиб ишлашмоқда. Уларнинг мақсади Улуғ Октябрь революциясининг 70 йиллиги шарафига икки йиллик план-топшириқларини адо этишдир.

СУРАТДА: Сергей ва Наталья Михеевлар.

Т. Каримов фотоси.

Луқма

Тақиқ тамғаси

Йўл ҳаракати қоидаларини билмайдиган ва шахсий автотранспорт воситаларига эга бўлмаган кишилар «ғишт» дегани қурилиш материали эмас, ГАИ тилида тақиқловчи белги эканлигини ҳатто ҳис этишмаса керак. Ҳа, бу «Кириш ман этилади» маъносини англатади. Энди эсингизга келдими! Жуда соз. Сиз ана шу ғиштсимон белгини қаерлардадир, аммо тез-тез кўргансиз. Айтиш мумкинки, керакли жойда ҳам, кераксиз жойда ҳам. Ҳангомамиз ана шу хусусда...

Тошкент аэропортини иккинчи Домодедово дейишади. Лекин битта фарқи бор. Домодедово аэропортида авиапассажирларни билетлар рўйхатга олинадиган иккинчи қаватга олиб борувчи эстакада, яъни кенг ва равон йўл йўқ. Москвада билетлар биринчи қаватда расмийлаштирилади. Бизда, Тошкентда эса иккинчи қаватда. Шуни ҳисобга олган ҳолда иккинчи қаватга шундай йўл чиқаришни аввало лойиҳалаштириш, сўнгра қуриш учун қўшимча равишда неча ўн минг сўмлаб маблағ сарфланган.

Такси автомашинаси сизни тўғридан-тўғри аэровокзал эшиги олдига етказса, сиз сира шошилмасдан чамадонингизни, қариндошлар ёки танишлар учун сотиб олган қовунингизни туширсангизда аэровокзалнинг кенг, ёруғ биносига кириб билетингизни расмийлаштирсангиз бунақасига нима етсин!

Йўқ, муҳтарам тошкентлик ёки пойтахт меҳмони, буни хаёлингизга ҳам келтирманг! Бизнинг аэропортимизда бу хил қулайликка йўл бўлсин! Лекин индоллосини айтадиган бўлсак, бир вақтлар шунақа енгиллик мавжуд эди. Энди эса боя эслатганимиз —иккинчи қаватга олиб борадиган ажойиб йўлдан фақат «Интурист»нинг автобуслари ва хизматдаги енгил автомашиналари баҳраманд бўлишади. Бунақа ўнғайликдан уларни маҳрум этиш инсофданми, ахир!

Гражданларга келганда архитекторлар томонидан кўзда тутилган қулайлик манглайига пойтахт ГАИси тақиқ тамғасини босиб қўйди. Шубҳасизки, аэропорт маъмуриятининг ижозати билан. Уриниб-қийналиб ҳам ўтиришмади, «Кириш маън этилади» деган маънони билдирувчи белгини илиб қўйишганди, сўнгра нималарнидир ўйлаб кўришди-да «Қатнов маън этилади» қабилидаги огоҳни англатувчи доирасимон белгини илдиришди.

Тўғри, автомашиналар эстакадада узоқ вақт туришлари мумкин эмаслиги хусусида Давлат автоинспекцияси билан тортишиб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Аммо автомашина иккиуч минут турса-ю орқадаги ва кабинадаги юк туширилса, шофёр билан дарров ҳисоб-китоб қилинса олам гулистон бўлмасмиди! Ҳамманинг фикри битта: шундай йўл тутилиши зарур. Масалан газетхонларимиздан инженер М. Рувинский, А. Галиев, В. Захарова, Челябинскда яшовчи З. Гурская, С. Аҳмадалиев ва бошқалар ҳам буни тасдиқлашади.

Ўзингиз ўйлаб қаранг: ёмғир ёки қорда, қаҳратон совуқ ва жазирама иссиқда зил-замбилдай юкни шахсий ва жамоат транспорти тўхтайдиган анчайин йўлдан кўтариб келиш осонми! Бунинг устига ҳамма ҳам ёш-яланг, соппа-соғ эмаску! Барчага ҳам кузатувчилар ёки ҳаммоллар (бу тоифадаги хизматчилар, афсуски бизнинг аэропортда анчадан буён кўринишмайди) ёрдамга келишмаслиги аён.

Бояги оғир юкингизни терлаб-пишиб аэропорт биносига кўтариб кирдингиз ҳам дейлик. Афсус, бу ерда нафасни ростлаб олиш ўрнига диққатбозликка дуч келасиз. Бунисига энди аэропорт ходимлари сабабчи бўлишади. Улар сира қийналмасдан тугмачани босишади-ю, эскалаторни тўхтатиб қўйишади. Иккинчи қаватга торгина зинапоя билан наридан тушаётган пассажирларга рўба-рў келиб туртила-туртила кўтариласиз. Икки қўлингизда эса бояги юклар. Архитекторларимиз бунақасини билишганда лойиҳада на эскалаторни, на эстакадани кўзда тутишмасди, албатта. Шундай қилишганда тежамкорлик учун мукофот ҳам олишармиди...

Бундай ғалванинг кимга кераги бор ўзи! Бу жумбоқ мағзини чақиш учун киприк қоқмай турадиган ГАИ инспекторига тикилиш кифоя. У йўл ҳаракати қоидасини бузадиганларни кўзини юмиб ҳам аниқлаши мумкин. Лекин битта оддийгина сири бор: автоинспектор эстакаданинг бошида эмас, охирида туради. Демак у ҳайдовчиларни огоҳлантирмайди, балки қоидани бузганларни ушлайди-қўяди. Хўш, тарбиявий иш қаёкда қолди!

Аэропортдаги тўхташ жойига олиб борадиган йўллар учта: шахсий автомашиналар, таксилар, маршрут таксилар ва автобуслар учун. Белгиланган қатордан бошқасига ўтиб кўринг-чи, талонингизда огоҳлантириш тешиги пайдо бўлади ё протокол тузилади ёки жарима ундирилади. Ҳа, инспектор бемалол танлайдиган жазо чоралари оз эмас.

Мана сизга яна бир ажойибот ва ғаройибот: автобуслар тўхтайдиган йўлкада (аэропорт биносига энг яқини) тунда ва эрта саҳарда автобуслардан дом-дарак йўқ, бошқа автомашиналар эса тўлиб-тошиб ётади. Шахсийлари ҳам, хизматдагилари ҳам. Аммо инспектор уларни кўрмайди.

Кўзга ташланиб турган нуқсонларни сезмаганликка уринмай қўя қолайлик. Улардан хулоса чиқариш ва бармоқ билан кўрсатишдан қочмайлик. Бизнинг ҳуда-беҳуда сукут сақлашимиз, тортинишимиз одамларга, яъни ўша пассажирларга қиммат тушаётганини бир ўйлаб кўрайлик.

В. ЭНКЕР.

ЖАМИЯТ ВА ҚОНУН

Меҳнат мунозаралари юз берганда

Ишлаб чиқаришда меҳнат билан боғлиқ мунозаралар пайдо бўлганида қаерларга мурожаат қилиш мумкин?

Н. ГАЙНУЛЛИН, А. ШОКИРОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 20 майдаги Фармонига биноан меҳнат мунозаралари қуйидагилар томонидан қараб чиқилиши мумкин: корхоналарда, муассасаларда, ташкилотларда тузиладиган меҳнат мунозаралари бўйича комиссияларда; корхона, муассаса, ташкилот касаба союз комитетларида; район (шаҳар) халқ судларида.

Мазкур Низомга 1-Иловада кўрсатилган ходимларнинг баъзи бир тоифасининг меҳнат мунозаралари итоат этувчи сифатида юқори ташкилотлар томонидан қараб чиқилади.

Меҳнат мунозаралари бўйича комиссия меҳнат мунозараларини қараб чиқиши шарт бўлган бошланғич ташкилотдир. Бу комиссия меҳнат бўйича қонунчиликни, коллектив ва меҳнат шартномаларини, қоидаларни, низомларни, инструкцияларни жорий этиш билан боғлиқ меҳнат мунозараларини қараб чиқади. Мавжуд қонунчилик билан қараб чиқишнинг бошқача тартиби белгиланган ҳоллар (ишлаб чиқариш нормасини, хизмат кўрсатиш, лавозим окладлари ва тариф ставкалари белгилаш, штатларни ўзгартириш, давлат социал страхованиеси томонидан ёрдам бериш ва пенсия тайинлаш, имтиёз ва афзалликлар беришда меҳнат стажини ҳисоблаш, маъмурият ташаббуси билан бўшатилган ишчи ва хизматчиларни ишга тиклаш, шунингдек баъзи бир бошқа масалалар) бундан мустаснодир.

Комиссия томонидан меҳнат мунозараси агар ходим маъмурият билан музокара чоғида келишмовчиликни бартараф этмаган бўлсагина қараб чиқилади.

Ишчи ва хизматчилар ўз ҳуқуқларига хилоф иш қилинганлигини билганларидан ёки билишлари лозим бўлганидан кейин уч ой муддатда меҳнат мунозаралари бўйича комиссияга мурожаат қилишлари мумкин.

Агар меҳнат мунозаралари бўйича комиссияда жанжални қараб чиқиш пайтида маъмурият вакили ва касаба союз вакили билан келишилмаса ёки ходим комиссия қарорини маъқулламаса, у меҳнат мунозаралари бўйича комиссия мажлиси протоколидан кўчирма ўзига топширилганидан сўнг ўн кун мобайнида касаба союз комитетига ариза билан мурожаат қилиши мумкин.

Гарчи ишчи, хизматчи касаба союз комитети қарорига қўшилмаса, касаба союз комитетининг қарорини олгач, ўн кун муддатда район (шаҳар) халқ судига ариза билан мурожаат қилиши мумкин.

Ишчи, хизматчи қуйидаги ҳолларда: маъмурият касаба союз комитетининг розилиги билан уни ишдан бўшатганда (ишдан бўшатиш ҳақидаги буйруқ топширилганидан сўнг бир ой муддатда); агар корхонада, муассасада, ташкилотда касаба союз комитети, касаба союз ташкилотчиси бўлмаган шароитда ёки у меҳнат шартномаси бўйича колхозда ёки колхозлараро ташкилотда ишлаганда, унга меҳнат қонунчилигини жорий этиш масаласи олиндан маъмурият томонидан касаба союз комитети билан келишиб ҳал этилган бошқа ҳолларда бевосита судга мурожаат қилиши мумкин.

В. КУРНИКОВ,
Тошкент область касаба союзлари Совети меҳнат ҳуқуқи инспекцияси мудири.

Ўртоқлик судларининг ҳуқуқлари

Ҳурматли редакция! Ўртоқлик судлари қандай тартиб бузилиш ҳолатларини кўриб чиқишга ҳақли ва айбдорга нисбатан қандай жазо қўллаши мумкин? Шу ҳақда мутахассис фикрини билмоқчи эдик.

С. АБДУАЛИМОВ, З. АЙДАРОВ, А. ИМОМОВ,
Тошкент ёғочни қайта ишлаш комбинати ишчилари.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1977 йил 31 март Фармони билан тасдиқланган (кейинчалик қўшимча ва ўзгариш киритилган) Ўзбекистон ССР ўртоқлик судлари тўғрисидаги Низомга биноан ўртоқлик судлари узрсиз сабаблар билан ишга келмаганлик ёки ишга кеч келиш, ишдан барвақт кетганлик тўғрисидаги масалаларни кўради. Шунингдек, унинг компитенциясига ишлаб чиқаришда спиртли ичимлик ичиш ёки иш жойига маст ҳолда келиш, мастерлар, участка, цех, смена бошлиқлари ва бошқаларни иш жойида ўз қўл остидаги ишчилар билан биргаликда спиртли ичимликлар ичганликлари ёки иш жойига маст ҳолда келганликлари ҳақидаги ишлар ҳам ўртоқлик судлари ҳукмига ҳавола этилади.

Улар майда хулиганлик, биринчи марта давлат ёки жамоат мулкини оз миқдорда талон-тарож қилганлик, савдо-сотиқ ва гражданларнинг шахсий мулкини ўғирлаганлик тўғрисидаги ишларни ва бошқа бир қатор тартиб бузувчиларга нисбатан ишларни ҳам кўриб чиқишга ҳақли.

Кўрсатилган тартиб бузилишига оид материаллар ўртоқлик судларига маъмурий бузилишларни кўриб чиқувчи органлар ва корхона, ташкилот, муассаса маъмурияти томонидан юборилади.

Ўртоқлик судлари айбдорга нисбатан бир қатор жазо чораларини қўллаши мумкин. Жумладан, айбдорни жабрланувчи ёки коллективдан ошкора кечирим сўрашга мажбур қилиши, ўртоқларча огоҳлантириши, жамоат иззаси бериши, матбуотда эълон қилиш ёки эълон қилмаслик шарти билан жамоат танбеҳи бериши мумкин. Шунингдек, агарда ножўя ҳаракат меҳнат интизомини бузиш билан боғлиқ бўлмаса, 10 сўмгача миқдорда жарима солиши, давлат ва жамоат мулкини майда талон-тарож қилганлик тўғрисидаги ишлар бўйича 50 сўмгача миқдорда жарима солиши, корхона, муассаса, ташкилот раҳбари олдига меҳнат интизомини бузишда айбдор бўлган шахсни амалдаги меҳнат қонунларига мувофиқ кам ҳақ тўланадиган ишга ёки қуйи лавозимга ўтказиш тўғрисида, лозим топилганида ишдан бўшатиш тўғрисидаги масалани қўйиши мумкин.

Айбдорга нисбатан белгиланган жазо чоралари қўллаш билан бир қаторда, ўртоқлик суди қонунда кўрсатилган ҳолларда корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти ва уларнинг касаба союзи комитети олдига айбдорни йиллик иш якунлари бўйича бериладиган мукофотдан бутунлай ёки қисман маҳрум этиш, дам олиш уйи ёки санаторийга имтиёзли путёвка беришдан маҳрум этиш, шунингдек унинг уй-жой олиш навбатини орқага суриш тўғрисидаги масалани қўйиши мумкин.

Ўртоқлик суди айбдор зиммасига ўз ғайри-қонуний ҳаракатлари билан келтирган зарар учун 50 сўмгача миқдорда пул тўлаш мажбуриятини юклаши мумкин.

Ўртоқлик судларини айбдорга нисбатан жазо тайинлаш ҳуқуқи кейинги вақтда янада кенгайтирилган. Масалан, кўчаларда, стадион, парк, хиёбонларда ва бошқа жамоат жойларида спиртли ичимликлар ичиб, жамоатчилик шаънига доғ туширадиган ёки ишлаб чиқаришда спиртли ичимликлар ичиб юрадиган шахсларга ва қонунда кўрсатилган бошқа тартибларни бузган кишилар учун 50 сўмгача жарима солиши мумкин.

А. ҲАСАНОВ,
юрист-консультант.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЕЗАДИЛАР

МУАММОЛАР ЕЧИМИНИ КУТМОҚДА

Бангладеш ёшлар Союзи ўз сафларига 100 минг йигит ва қизни бирлаштирган. У демократик ташкилот бўлиб, Бенгал қўлтиғи қирғоқларида жойлашган 100 миллионли Осиё мамлакати ёш авлоди ҳаётида муҳим роль ўйнаб келяпти.

Бангладеш — ёш давлат. У дунёнинг сиёсий картасида 1971 йили пайдо бўлди. Аҳолисининг ярмини 15 ёшга тўлмаган йигит-қизлар ташкил этади. Мустамлака ўтмишидан мерос бўлиб социал-иқтисодий жиҳатдан жиддий иллатлар: ҳаддан ташқари қолоқ экономика, оммавий камбағалчилик, очарчилик, турли хил касалликлар қолган. Мамлакатдаги қийинчиликларни бартараф қилишга сиёсий беқарорлик, капиталистик муносабатларнинг чуқур илдиз отганлиги халақит қилаётир.

Табиийки, муаммолар ёш авлодга ҳам тегишлидир. Уларни қандай ҳал этилиши бу ёшларнинг келажагини белгилашга боғлиқдир.

— Ишсизлик — ҳозирги куннинг энг долзарб муаммосидир, — дейди Бангладеш ёшлар Союзи раиси Маҳбуб Замон.—Капитал дунёсининг бу иллатига кун сайин минглаб ёшлар дучор бўлишмоқда. Ҳозирги кунда мамлакатда камида 13 миллион йигит ва қиз ишсиз. Улардан бир ярим миллиондан ортиғи ўрта ва олий маълумотга эга. Кўпчилик маълумотли ёшлар ўз мутахассисликлари бўйича ишлаш имкониятига эга эмаслар. Қишлоқ аҳолиси ўртасида ишсизлик муаммоси шаҳардагига қараганда янада мушкул. Ҳатто айрим фасллардаги мавсумий қишлоқ хўжалик ишлари уларни номига иш билан таъминланган қилиб кўрсатмоқда. Меҳнат эса инсоннинг энг асосий ҳуқуқларидан бири.

Республикада ишсизликнинг тобора кўпайиб бориши, — дея таъкидлайди у, — ёшлар ўртасида саводсизликнинг авж олганлигидадир. Улар меҳнат қилиш ҳуқуқларидан маҳрум эканликларини бошга тушган «тақдир» деб биладилар. Шунинг учун ҳам Бангладеш ёшлар Союзининг энг муҳим асосий вазифаси ўз ҳуқуқларини билиб олишлари учун ёшларнинг онгини ошириш, саводини чиқаришдир.

Бангладеш ёшлар Союзи 1976 йил ташкил этилган. Унинг дастлабки мақсадларидан бири халқ оммасининг мамлакатни социал-иқтисодий қайта қуришга қаратилган орзу-умидини амалга оширишга кўмаклашишдан иборатдир, — дейди М. Замон. — Биз ёшлар муаммосини комплекс ўрганамиз. Чунки уни бутун халқ, омма муаммоларидан ажратиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам биз сўл ва демократик партияларнинг мамлакатда демократик бошқарув формаларини тиклаш учун олиб бораётган ҳаракатини кенг қўллаб-қувватлаяпмиз. Маълумки, 1982 йил март ойидан буён мамлакатда ҳарбий ҳолат ҳукм сурмоқда. Союз ана шу ҳарбий ҳолатнинг бекор қилинишини, парламент учун эркин ва ҳаққоний сайловлар ўтказилишини талаб этмоқда.

— Бангладеш Республикасининг капиталистик иқтисод модели билан узвий алоқадорлиги, — дейди М. Замон, ёшларнинг Ғарб турмуш тарзига эргашишлари, ахлоқий тубанликка берилишига, улар ўртасида жиноятчиликнинг кўпайишига сабаб бўлмоқда.

— Кўриб турибсизки, — дейди суҳбатдошимиз, — союзимиз олдида ҳали ҳал этилмаган муҳим муаммолар кўп. Шунга қарамасдан биз халқаро ёшларнинг ҳаракатида фаол қатнашиб, бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун курашмоқдамиз. Бангладеш ёшлар Союзи Халқаро демократик ёшлар федерациясининг аъзоси сифатида империализмга қарши позицияда туриб курашмоқда, миллий-озодлик ҳаракатини, қуролланиш пойгасига чек қўйишга қаратилган тинчликсевар талабларни, халқаро аҳволни юмшатишга қаратилган ҳаракатларни қўллаб-қувватламоқда. Тинчлик — бу бизнинг муҳим ички проблемаларимизни ҳал қилишда керакли шароит яратиб беради.

Ҳиндистон Индира Ганди туғилган кунни нишонламоқда

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг машҳур давлат ва сиёсат арбоби Индира Ганди туғилган куннинг 60 йиллиги бугун мамлакатда миллий бирлик куни сифатида нишонланмоқда. Жамна дарёси қирғоғидаги Шакти Стҳала ёдгорлигига бугун эрталаб республика раҳбарлари келдилар. Улар ҳинд халқи шонли қизи кремация қилинган ерга гуллар қўйишди. И. Ганди хотирасига бағишланган тантанали маросим Ҳиндистон Бош министрининг собиқ қароргоҳида очилган хотира музейида ҳам бўлиб ўтди. Ҳиндлар ва Ҳиндистоннинг чин дўстлари учун зиёратгоҳ бўлиб қолган ана шу ерларга мамлакат мустақиллигини мустаҳкамлаш, тинчлик ва социал тараққиёт учун ҳормай-толмай курашган мамлакат раҳбарига чуқур ҳурмат-эҳтиром изҳор этиш учун минг-минглаб кишилар келдилар.

Бутун Ҳиндистонда семинарлар ва конференциялар, ёшларнинг оммавий намойишлари, маданий тадбирлар ўтказилди. Миллий бирлик кунига бағишланган тадбирлар шу ҳафта ичида ҳам давом эттирилади.

Бугун Ҳиндистон газеталарида эълон қилинган кўпгина мақолалар И. Ганди туғилган куннинг 69 йиллигига бағишланди.

КАЛЕЙДОСКОП

СУВ ЎТЛАРИДАН ЧОЙ

Перунинг бир қатор шимолий районларида ЭП-СЕП давлат кампанияси ишлаб чиқа бошлаган оқсил, минерал тузлар ва витаминларга бой сув ўтларидан тайёрланган мармелад сотувга чиқарилди. Япония, ХХР, Филиппин, Индонезия, Испания, Аргентина каби жаҳоннинг кўплаб мамлакатларида денгиз ўтларидан турли таомлар тайёрлашда фойдаланилаётгани аён. Бироқ шу пайтга қадар улардан бирортаси ҳам мармелад тайёрлашга сира муваффақ бўла олмаган эди. Денгиз ўтлари бўйича Перунинг етакчи мутахассиси профессор Хуан Акостанинг таъкидлашича, мамлакатга яқин денгизларда сув ўтларининг 150 тури мавжуд ва бу улкан бойлик юртдошлари дастурхонини янада тўкин қилиши мумкин. Бундан ташқари қизил сув ўтлари таркибидаги моддалардан ноёб дори-дармонлар тайёрланади. Тарихий манбаларда кўрсатилишича, мамлакатда илгаридан бу шифобахш гиёҳлардан пазандаликда қўлланилиб келинар экан.

ЎЗ ЖОНИГА ҚАСД ҚИЛГАНЛАР

Ҳар йили Францияда 12 минг киши ўзини-ўзи ҳалок этмоқда. Соғлиқни сақлаш миллий институти томонидан биринчи марта эълон қилинган докладда шу фактлар келтирилган. Бу рақам нечоғлик юқори бўлмасин, Швейцария ва бошқа мамлакатларда аҳвол бундан ҳам оғирдир деб «тасалли» бермоқда авторлар. 20 дан 25 ёшгача бўлганлар орасида ўз жонига қасд қилганлар икки процента ташкил этади. Бу Францияда автомобиль ҳалокати натижасида ҳалок бўлаётган 65 минг кишидан кейинги иккинчи қурбонлардир. Ишсиз ёшлар ва барча воситалардан маҳрум бўлган ёши 65 дан ўтган кишилар ўртасида ўзини-ўзи ўлдирувчилар кўплиги қайд этилган.

ҲИКМАТЛИ ГАПЛАР

- Ватан — инсон ҳаётининг бешиги.
- Мардни мардона қилган — меҳнат.
- Яхши фазилат — яхши хулқ яратади.
- Ишда тартиби йўқнинг — ҳаловати йўқ.
- Меҳнатдан келган шодлик яйратади.
- Меҳнатсиз даромад — умрга касофат.
- Гулни гўзал демасанг ҳам ўзи гўзал.
- Манманлик — тубанликнинг белгиси.
- Доно билан улфат бўлсанг кулфат кўрмайсан.
- Яхши фарзанд — дилга пайванд.
- Баҳордан боғ яшнайди, меҳнатдан одам.
- Нафсини тийган — насибасини топади.
- Нодонга насиҳат зое кетади.
- Тилни наштар бил, у билан дилни яралама.
- Дили қора одамнинг нияти қора.
- Тўғри одамнинг оёғи қалтирамайди.
- Кўз — кўнгилнинг кўзгуси.
- Тилингни аччиқ сўзга ўргатма!
- Ҳушёрга — бахту-иқбол ёр бўлади.
- Саломатлик — умрнинг гултожиси.

Шифокор **Абдураҳим УМАРОВ** тайёрлаган.

Сайёҳ саргузаштлари

Тоғлар қучоғидаги гулшанлар

Йилнинг ҳар бир фаслида ўлкамиз бўйлаб саёҳат қилиш, дам олиш, табиат қўйнида бўлиш мумкин. Пойтахт областимизнинг Бўстонлиқ дам олиш зонаси, жумладан Чорвоқ сув омбори атрофидаги ерлар табиат ошифталарини ўзига мафтун этади. Аҳоли актив дам олиши учун бу ерда бир қанча дам олиш уйлари, санаторийлар, пионер лагерлари ва соғломлаштириш спорт комплекслари қурилган.

Чимён тоғи ва унинг атрофлари ўзининг табиати ва туристик имкониятлари жиҳатидан алоҳида ажралиб туради. Бу ерда аҳолининг актив дам олиши учун бир қанча туристик маршрутлар мавжуд. Жумладан, «Ўн икки булоқ»дан бошланувчи қизиқарли туристик маршрутлар эътиборга лойиқ. Бу ерда Тошкент области туризм Советининг базаси жойлашган. Яқин келажакда «Ўн икки булоқ» районида йирик туристик база комплекслари, пансионатлар ва меҳмонхоналар бунёд этилади. Мавжуд барча маршрутлар ичида Чимён зонасининг ғарбий қисмидаги маршрутлар анча қулайлиги билан ажралиб туради. Улар йилнинг ҳамма фаслида ҳам фойдаланишга қулай бўлиб, арча ўрмонларига туташиб кетган.

Тоғларга ҳар йили минглаб турли ёшдаги кишилар дам олиш учун келадилар. Шунинг учун ҳам уларга маршрутларни танлашда кишиларнинг ёшини ҳисобга олиш, эҳтиёткорлик чораларини кўриш керак бўлади. Саёҳатга чиқмасдан олдин махсус тайёргарлик тадбирлари кўрилади. Маршрутга чиқувчилар қўлида маршрут картаси бўлиши ва қайтиш муддати аниқ белгиланган бўлиши шарт. Янги туристик маршрутларни танлашда табиий манзараларини сақлаб қолган территорияларни ҳисобга олиш мақсадга мувофиқдир. Қизиқарли саёҳат марштурлари сифатида Оқсой ва Каттакўксой бўйлаб ўтадиган маршрутларни таклиф этиш мумкин. Бу ерда ёз фаслининг ўрталаригача эриб улгурмаган қор уюмларини кўриш мумкин. Бу маршрут табиий ҳолда сақланиб қолган арчазорлар ва манзарали Қизилжар даласи орқали ўтгани учун ҳам жуда қизиқарлидир.

Янги бир маршрут — Ғалвасойнинг юқори қисмида, ГАИ постидан 500 метр наридаги Чимён ва Ғалвасой сувайирғичидан бошланади. Сувайирғич қизил рангдаги гўзал манзара ҳосил қилувчи қатлам — қатламли қумтошлардан иборат бўлиб, ўртача баландликдаги тепаликлардир. Йўлакчанинг қулайлиги бу маршрутда ҳар хил ёшдаги туристлар ҳам иштирок этишга имкон беради. Сувайирғич тепалигида маршрут давомида кўз ўнгимизда бир қанча сурилмалар ҳосил қилган «амфитеатр»га ўхшаш рельеф шакллари намоён бўлади. Бу ер ўтўсимликлари, аралаш дарахтзор ва бутазорлар билан қопланган тоғ даштларидан иборат. Улар, айниқса баҳор ва ёз ойларида ниҳоятда чиройли ландшафтлардир. Сувайирғич бўйлаб бир километрча юрилса қизил, ўзига хос манзарали, тик ёнбағирлари худди афсонавий сарой деворларига ўхшайдиган Қизилжарсойнинг бошланиш қисмига етиб борилади. Сувайирғич бўйлаб юқори кўтарилганимиз сари бутазорлар камайиб, унинг ўрнини арчазорлар эгаллайди. Маршрутимизда бута ва дарахтлардан учқат, дўлана, наъматак ва писталарни учратишимиз мумкин.

Маршрутнинг давоми Эшаккўприксойнинг чап ирмоғи бўйлаб давом этади. Бу ер ўсимлик дунёсига жуда бойлиги билан кишилар эътиборини ўзига жалб қилади. Сувайирғичларда шашир ва ширач каби тоғ ўсимликлари жуда қалин ўсган. Бундан ташқари, ҳар ер-ҳар ерда арча дарахтлари учраб туради. Дарё ўзанига яқинлашганимиз сари ўсимлик қопламининг тури ўзгариб, яруслар ҳосил қилади. Бу ерда писта, ёнғоқ, дўлана каби мевали дарахтлар ўсади. Тол, туранғи ҳам кўп учрайди, унча катта бўлмаган теракзор бор. Ҳар бир терак дарахти танасининг диаметри 70 сантиметрдан 1,5 метргача етади.

Эшаккўприксой ўзанига етганда ёнбағирлар баландлиги 200 метрга етадиган дара водийлар ҳосил қилади. Бу даранинг ўзи жуда қизиқарли манзарага эга. Бу ерда учта турли катта-кичикликдаги (баландлиги 5 метргача бўлган) шаршаралар бор. Бу маршрутни бир суткада юриб ўтиш мумкин, аммо табиат билан яхшироқ танишиб чиқиш учун 2—3 кун давомида юриб ўтилса, яхшироқ тасаввурга эга бўлинади.

Кимки Чимёнда бир марта бўлса, бу гўзал жой ҳақида хотиралари қалбида узоқ йиллар сақланиб қолади. Бу мўъжизакор масканга қишин-ёзин саёҳат қилиб, ажойиб табиатидан олам-олам баҳра олайлик. Биз она табиатнинг беминнат эҳсонидан қанчалик баҳраманд бўлсак, унинг мангу жозибадор чиройини бугунги ва келажак авлод учун шунчалик эъзозлаб сақлашга ҳаракат қиламиз.

Ш. ШОЖАЛИЛОВ,
В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети география факультетининг методисти.

Ш. АЗИМОВ,
12-мактабнинг география ўқитувчиси.

Кунлардан бир кун

ҚАРЗ

Машҳур химик Бутлеров студентлик йилларида бир бой узоқ қариндошиникига қарз сўраш учун кирди. Қариндоши врач эди. У бекор ўтирган экан, Бутлеровни текширди. Бутлеровдан эндигина бошланаётган бир неча касаллик топган врач қувониб хитоб қилди:

— Ишончим комилки, сиз медицина фанини бойитасиз!

— Ундай бўлса, менга олдиндан ўн сўм бериб туролмайсизми? — деб сўради Бутлеров.

АНИҚЛИК

Ёшлигиданоқ аниқликни яхши кўрадиган Эдисондан ўқитувчиси сўради:

— Мустақиллик ҳақидаги деклорацияга қаерда имзо чекилган?

— Менимча энг тагида бўлса керак, — жавоб берди Эдисон, — чунки имзо ҳар доим пастга қўйилади.

О. ФАРМОНОВ тайёрлаган.

Фан-техника янгиликлари

Танамиздаги... соат

Гарчи баъзи бир газетхонлар бундан масхараомуз кулимсирасалар-да, шундай, улар ўзларида мавжуд бўлган соатни билмас эканлар. Бироқ бу соат махсус бўлиб, у биологик ва танамизнинг қаеридадир «жойлашган». У ўзини қандай намоён этади? Жуда табиий — сутка давомида тахминан бир вақтнинг ўзида такрорланадиган бир ритмдаги физиологик ҳолат каби (агар бунинг учун одатдаги соатни қўллайдиган бўлсак). Унинг энг содда ва кўргазмали ифодаси кунлик активлик билан тунги уйқунинг алмашинуви. Бунга бошқариладиган ритмни барбод этиб ва узлуксиз икки тун ухламай осонликча ишонч ҳосил қилиш мумкин. Бироқ ҳаракатнинг бошқа нозик кўринишлари ҳам мавжуд.

Владивосток медицина институти ходими Л. Глибин сутка давомида инсонлар соғлиғининг қатор кўринишлари ривожланишининг динамикасини махсус текширди. У кўпчилик касалликларнинг зўрайиши (клиник кўринишнинг бошланиши) вақтини, турмушдаги жароҳатланиш статистикасини ва нормал туғилишнинг бошланиш вақтларини, йўл-транспорт ҳодисалари графиги ва баъзи бир касалликлардан ўлим вақтлари ҳақидаги маълумотларни умумлаштирди. Унинг асосий хулосаси шундай: барча тадқиқот кўрсаткичлари сутка давомида аниқ такрорланадиган ўзгаришларга эга. Бу барча ҳодисаларнинг интенсивлиги тахминан ҳар тўрт-беш соатда такрорланадиган (максимумдан минимумгача) тебраниш қонуниятини бошидан кечиради.

Шундай сутка давомида бақувватликнинг қуйидаги беш даври аниқланди: соат 5—6, 11—12, 16—17, 20—21 ва тунги 24—1. Яна шунча заифлик даври: соат 2—3, 9—10, 14—15, 18—19, 22—23. Улардан чамаси иш қобилияти, касалликларнинг зўрайиши, травмалар, йўл ҳалокатлари, нормал туғилишлар ва бошқалар цикли тушунилади.

Қизиғи шундаки, хусусан ички аъзолар функцияларининг нормал ишламаслиги билан боғлиқ, шунингдек юқумли касалликлар деярли куннинг бир вақтида зўраяди. Бу ритмлар қандай юзага келади? Олим маълумотларни йилнинг турли мавсумларига кўра ҳам текширди ва келтирилган соғлик кўрсаткичларига таъсир этмайди деган хулосага келди. Шунингдек географик кенглик ҳам таъсир этмайди. Норильск, Новосибирск ва Владивостокда содир бўлган миокард инфарктлар маҳаллий соат бўйича қатъий бир вақтда рўй берган. Шунингдек, иш қобилияти динамикаси ҳам ўзини шундай тутди.

Кашфиёт муаллифи инсондаги биологик соатни Ернинг суткали айланишига мувофиқ «бураб қўйилганлиги» ва «бураб қўйилишини», бунда Қуёш айланишига (йил даврлари ва кенгликлар) боғлиқ эмаслигини исботлади.

Ф. ОРИПОВ тайёрлаган.

ШАНБА ОҚШОМИ

БЕҒУБОРЛИК

(Қатра)

Эрталаб ишга кетаётгандим. Йўлда қўшнимнинг қизлари Дилрабо ва Нилуфарга дуч келиб қолдим. Қизлар бараварига салом беришди. «Баракалла, қизларим», — дедим. Қўшнимнинг кичик қизи менга қараб-қараб қўяр экан, қўлидаги қўғирчоғига «Анави бобомга қўшиқ айтиб бер оппоғим», — деди эркалаб... Кулиб юбордим. Қизалоқ билиб-билмай онласидаги шодликни, бахтиёрликни кўчага олиб чиқибди.

— Қизалоқларим, қаёққа бряпсизлар?

— Боғчага. Биласизми, менинг қўғирчоғим қўшиқ айтиб беради, — деди Нилуфар.

У қўғирчоғини ўзи айтаётган қўшиқ оҳангига мос тебратиб турарди.

Нилуфарнинг ширингина қўшиғига бутун олам қулоқ тутгандай эди. Опа-сингил бирбирининг қўлини ушлаб, мен билан хайрлашишди-да, боғчага кириб кетишди.

Уларнинг ортидан ҳавас билан тикилиб қоламан: Советлар диёрида болаларнинг нурга, бахтга, қувончга ошналигини чин юракдан ҳис қилдим. Болалик — умрнинг ям-яшил фасли. Бу яшилликда покиза ишонч яшайди... Хаёл билан бораётиб эсимга ўтган куни бўлиб ўтган воқеа тушди... Ишдан келаётиб, уйимиз олдида ён қўшнимизнинг 3-синфда ўқийдиган ўғли Андрей қўлида мусичанинг палапонини ушлаб турганини кўриб қолдим. Андрейдан нега қушнинг боласини ушлаб юрганини сўрадим.

— Бечора уясидан тушиб кетганга ўхшайди. Унинг чап қаноти ҳам шикаст топибди. Палапонни боқаман, қанотини даволайман, сўнг, албатта учириб юбораман, — деди у дадил ва покиза бир ҳолатда.

Оқибатли бола-да! Хурсанд бўлиб кетдим. Она-Ватанимиз ҳар бир ўғил-қизнинг қалбига шафқат, меҳр, оқибат, диёнат, покизалик каби туйғулар уруғини экиб, вояга етказяпти. Болакайлар камолидан барча қувонади. Боланинг кичкина қушга қилаётган мурувввати инсониятнинг она-табиатга, беғубор ҳаётга бўлган меҳрининг кичкинагина бўлагидир.

Ҳар тонг қуёш кўчаларни, боғ-роғларни, оқибатли одамларни очиқ чеҳра билан қарши олади. Бобоқуёш нури қандай покиза бўлса, ўзимиз ва болаларимиз ҳам шундай покиза бўлайлик. Бунинг учун ерукўкни обод қилувчи жажжи болаларни оқибатли қилиб тарбиялайлик. Ер юзида тинчлик барқарор бўлиб, болаларимиз дуркун ўсиб, улғаяверсин. Улар бизнинг келажагимиздир.

Ҳамид ҲАБИБУЛЛАЕВ, журналист.

Ясен Антов, Болгария.

Менинг доцент оғайним

(Ҳажвия)

Юрагим тўсатдан санчий бошлагач, доцент оғайнимга мурожаат қилдим.

— Албатта, — деди у, юрагимни текшириб бўлгандан кейин, — сенинг ишингда бундай бўлиши табиий!

Оғайним менга дори ёзиб берди.

— Бу дорини ичгандан кейин сенда бош оғриғи пайдо бўлиши мумкин, лекин хавотирланма.

Ҳақиқатан ҳам доридан кейин бошимда оғриқ пайдо бўлди. Доцент ўзида йўқ хурсанд эди.

— Кўрдингми, сени огоҳлантирган эдим, — деди у кулиб, — бундай воқеани мен анчадан бери кузатиб келаман.

Доцент шундан кейин менга саридон ёзиб берди. Бу дорини ичдим, бош оғриғим босилди, аммо қорним оғриб қолди.

— Жуда зўр! — дея севиниб хитоб қилди у. — Шундай бўлиши керак эди. Саридоннинг кучли дозасидан ҳамиша гастрит ва колит касаллиги пайдо бўлади. Нима қиламиз? Ҳў-ш, энди сени саларзарин билан даволаймиз.

У мени энди шу дори билан даволай бошлади. Натижада қўлларимга аллақандай тошмалар тошиб кетди.

— Буни кутмагандим, — деди доцент паст овозда. — Ҳа, майли. Энди тошмага қарши аллергозон билан ҳужум қиламиз.

У шундай қилди ҳам. Икки ҳафтадан кейин қўлларимдаги тошмалар йўқолди, бироқ ўнг кўзимда шиш пайдо бўлди.

— Қизиқ! — дея елкасини қисди доцент. — Аллергозоннинг кўзга таъсир қилишини биринчи бор кўришим.

Кейин у менга қандайдир суюқ дори ёзиб берди, уни сурганимдан кейин ўнг қулоғим эшитмай қолди.

— Бу доридан эмас! — деб мени ишонтира бошлади у. — Ҳеч бунақасини кузатмаган эдим! Қулоғингни тозалашга тўғри келади, энди.

Бу «тозалаш»дан кейин тишларим касалланиб қолди.

— Шундай бўлишини билардим, — хурсанд бўлди оғайним.

Оғриқ шунчалик кучли эдики, чидаёлмасдан оғзимни атир билан чайқадим. Кейин йиқилиб, оёғимни синдириб олдим.

— Воажаб! — деб қичқириб юборди доцент, менинг гипсли оёғимни кўриб. — Тиш оғриғининг оқсоқлик билан боғлиқлиги бу — фанда янгилик!

Кейин у хаёлга чўмиб турди-да, деди:

— Сендаги касаллик камдан-кам учрайдиган воқеа. Ўзинг ўйлаб кўр, ҳаммаси юрак санчиғидан бошланди ва, ва... Агар мен бўлиб ўтган тафсилотни батафсил ёзиб олмасам, медицина олдида хиёнат қилган бўламан...

Шундай деб у касаллик тарихимни ёзиб олди, кейин уни докторлик диссертацияси қилиб ёқлади ва профессор бўлиб олди.

Русчадан **Х. КАРИМОВ** таржимаси.

Бу фильмни кўрдингизми?

Келин-куёвлар учун соябон

Шу кунларда шаҳримиз кинотеатрларида «Мосфильм» киностудиясида яратилган «Келин-кўёвлар учун соябон» номли янги бадиий фильм намойиш этилмоқда. Картина сюжети ҳаммамизга бошқа асарлардан таниш бўлган «Муҳаббат учлиги» асосида қурилган. Бошда бу анъанавий ишқий саргузаштлар орқали фильм ижодкорлари ҳеч кимни ҳайрон қолдиролмайдигандек, янги бир гап айтишолмайдиганга ўхшаб туюлади. Бироқ воқеалар давомида инсон руҳий оламини тадқиқ этувчи ўзига хос улкан фалсафани англайди киши.

Дастлаб фильм қаҳрамонлари билан Қримда учрашамиз. Севишган икки ёш Толя ва Зоя бу жойларга дам олгани келиб, Красков ва Вера билан тасодифан танишади. Красковлар бир-бирларига жуда меҳрибон, ёшлари анча катта бўлишига қарамай, қалбларида ўша юксак муҳаббат туйғуси ҳамон мавж урарди. Янги ёш ҳамроҳлар уларнинг ҳатти-ҳаракатини ҳавас билан кузатадилар. Дарҳақиқат, йигирма йилдан зиёд бирга яшаган бу одамларнинг ҳозирги муносабатлари ҳеч кимни бефарқ қолдирмаслиги турган гап. Уларнинг таъсирида Толя (артист Никита Михайловский) ва Зоя (артист Вера Глаголева) турмуш қуришга қарор қилишади. Бу орада Красковларнинг отпускалари тугаб қолади. Улар Толяларни Москвадаги уйларига таклиф қилишади. Ёшлар таклифни бажонидил қабул қиладилар.

Бироқ картина воқеалари Москвага кўчганда мутлақо ўзгача тус олади. Маълум бўлишича, Вера билан Красков ҳеч қандай эр-хотин эмас экан.

Вера (артист Ниёле Ожелите) шахсий ҳаётда омади юришмаган ёлғиз аёл. Унинг ғамгин ва зерикарли ҳаётини Красков (СССР халқ артисти Алексей Баталов) билан бўлган учрашувгина чароғон қилади. Фақат Дмитрийгина унга қувонч бағишлай олади. Бундай мураккаб вазиятда нима қилиш керак? Фильмда ана шу муҳаббат фожиаси билан бир пайтда икки севишган ёшлар ҳаёти кўрсатилади. Уларнинг пок, беғубор муносабатлари, туйғуларига заррача шикаст етказмаслик учун Красков билан Вера Москвада учрашишганларида ҳам эр-хотин ролини ўйнашга мажбур бўлишади. Мана шу билан ўзларининг чин инсоний фазилатларини намойиш этишади.

Картина сценарийси Рамиз Фаталиев қаламига мансуб. Режиссёр — Родион Нахапетов. Бу санъаткор ўзбек киномухлисига режиссёр Э. Эшмуҳамедовнинг «Севишганлар» фильмидаги Радик образи орқали жуда яхши таниш. Бундан ташқари у «Она қалби», «Она садоқати», «Паролнинг ҳожати йўқ», «Севги асири», «Валентина», «Ёпиқ эшик олдида», «Торпедочилар» ва бошқа фильмларда ажойиб роллар яратган. Кейинги пайтда Р. Нахапетов «Сен билан ва сенсиз», «Дунёнинг четига», «Душманлар», «Изма-из», «Оққушларга ўқ отманг» каби бир қатор мавзу ва жанри жиҳатидан ранг-баранг бўлган кино асарларига режиссёрлик қилди.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

СУРАТДА: фильмдан кадр.

Келинг, бир кулишайлик

ХАНДАЛАР

Зиёфатда

— Кечаги зиёфат жуда зўр бўлди-да... Аммо мени авф этгайсиз, чунки мен синглингиз билан уйланишимиз ҳақида келишиб олдим...

Бошқаси деди:

— Ҳечқиси йўқ... биз зиёфатни шунинг учун уюштирган эдик...

Уйланиш

Қиз йигитга деди:

— Ўттиз бешга чиқиб, юзимни ажин босиб, кўзларим тагига халта тушмасдан... тезда уйланиб қолинг..

— Йигит деди:

— Агар ўттиз бешга чиқиб ундай ҳолатга тушадиган бўлсангиз, келинг, яхшиси, бу ҳақда бошқа гаплашмай қўя қолайлик...

Қизиқ касаллик

Она мактабга эрталаб бормасдан тихирлик қилган боласини доктор текшириб бўлгач, ундан сўради:

— Айтингчи, доктор, болага нима бўпти?..

— Ҳечқиси йўқ... унда олти соатлик касал бор... бундай касал ҳамма ўқувчиларда ҳам бўлади.

— Бундай касални сира эшитмаган эканман... Хатарли касалми?

— Асло, соат иккидан кейин болангиз аҳволи яхшиланишини сезмагансизми?

— Нимага соат иккидан кейин?

— Яъни, дарс тамом бўлиб, мактабдан чиқишади-да...

Мактабга бориш

Ота кичкина қизалоғига деди:

— Қизалоғим, катта бўлиб қолдинг, энди ўқишинг керак.

— Аммо мен мактабга боролмайман-ку.

— Нимага энди?.. Сен катта бўлдинг-ку.

— Чунки мен ўқишни ҳам, ёзишни ҳам билмайманку.

Арабчадан **Қ. ТОШМЕТОВ** таржимаси.

«Тошкент оқшоми» ҳажв дафтаридан

Сен ўзгага боққан дам...

(Ҳазил)

Сен ўзгага боққан дам,
Мен-чи ерга қарайман.
Ёки олиб тароғим
Сочларимни тарайман.

Сен ўзгага боққан дам,
Ҳеч иложсиз қоламан.
Артиш учун бурнимни
Рўмолчамни оламан.

Қоровул

Қоровуллик яхши касб,
Кераги йўқ таърифни.
Яқинда биз ўтказдик
Шу соҳага Маъруфни.
Яратай деб қулайлик,
Э-ҳе, қанча уриндик.
Ҳаттоки совға қилдик,
Юмшоққина ўриндиқ.
Милтиқ ҳам бериб қўйдик,
Билмаса ҳам отишни.
Лекин яхши билади
Нималарни сотишни.

✦

Чертди у дуторини,
Чиқариб хуморини.
Эҳ, жуда ҳам соғинди,
Йироқдаги ёрини.

Куй берсин таскин, майли,
Йироқда бўлса лайли.
Умри ўтиб кетмасин,
Куй эшитиш туфайли.

Абдураззоқ ОБРЎЕВ.

Билиб қўйган яхши

ТЕЖАМКОРЛИК — КОНИ БОЙЛИК

● Мамлакат миқёсида тайёр прокатни 1 процент тежаш бир миллион тоннадан зиёд металл демакдир. Металл чиқиндиларни ярмигагина камайтириш тайёр прокат ишлаб чиқаришни 10 процент ошириш билан баробардир. Машинасозликда прокат сарфини бир миллион тонна камайтириш деярли бир миллион тонна шартли ёқилғини тежаб қолишга тенгдир.

● Халқ хўжалигида пўлатни бир процент иқтисод қилиш туфайли йилига 1,5 миллион тонна металл тежаб қолинади. Бу катта диаметрдаги 3 минг километр қувур ёки 160 мингта қудратли трактор ишлаб чиқариш билан баравардир.

● Темир йўл транспортида электр энергияни бир процент тежаш электровозлар билан Москвадан Читага қадар 2200 га яқин юк поездларини олиб бориш ёки мамлакатдаги метрополитенларнинг бир ой ишлашини таъминлаш учун етарлидир.

● Бир кубометр ёғоч чиқиндисини химиявий қайта ишлаш натижасида 770 куб метр ёнувчи газ, 60 литр метил спирти, 56 килограмм ёғоч смоласи, 12 килограмм оқсил ачитқиси олиш мумкин.

● Республикамиз бўйича тежаб қолинган материал, хом ашё ва ёқилғи ҳисобига йилига икки кун ишлаб берилса, бундан 189 миллион сўмлик маблағ олинади. Бу — қўшимча 230 миллион киловатт-соат электр энергияси, 202 та трактор, 79 та пахта териш машинаси, 11 ярим минг тонна олтингугурт кислотаси, қарийб 39 минг тонна (шартли бирликда) минерал ўғит, 7,3 миллион дона ғишт, 9 ярим минг тонна пахта толаси, 2,5 миллион квадрат метр ип газлама, 1,1 миллион квадрат метр шойи газламалар, 1,2 минг тонна совун ва 2 минг тонна ўсимлик мойи ишлаб чиқарилди, демакдир.

● Тежалган бир киловатт-соат электр энергиядан қўшимча равишда икки жуфт пойабзал тикиш, 10,5 килограмм пахта толасини қайта ишлаш, 20 килограмм буғдойни тортиш, 18 килограмм ўсимлик мойи чиқариш, 12,5 килограмм дон янчиш, 50 килограмм нон-булка ёпиш, 60 килограмм кир ювиш, инкубаторда 30 та жўжа очтириш, 45 та сигирни соғиш мумкин.

А. ОБИДХЎЖАЕВ тайёрлаган.

ТУРФА ОЛАМ

«МУНОСИБ» МАШҒУЛОТ МУНОСИБ ТАҚДИРЛАНАДИ

Мичиган штатида истиқомат қилувчи Бруно Блок Гиннесснинг рекордлар китобида ўз номи қайд этилишига умид қилмоқда. Маълумки, ана шу китобга қайд этилиш учун у ёки бу «соҳада»: масалан, бир оёқда ёки бошда узоқ вақт туриш, энг узун тил чиқариш, велосипедда ёки ёғоч оёқда Эйфель минорасига «кўтарилиш» бўйича, ёхуд шунга ўхшаш бирор соҳада рекорд ўрнатиш лозим. Мусобақаларни ўзингиз ўйлаб топишингиз, унинг ягона иштирокчиси бўлишингиз ҳам мумкин. Бруно айнан шундай қилди. Унинг рекорди Гиннесс китобига қайд этилиши эҳтимолдан холи эмас. Рекордчи беш секунд мобайнида сигарадан бўшаган 72 қутича устида мувозанат сақлаб турган.

СУВ ОСТИДА ЎТГАН ТЎЙ

18 ёшли келин Одалия Перес ва 21 ёшли куёв Эдуардо Гарсиа чиндан ҳам ўзларининг тўй тантаналари учун одатдан ташқари муҳитни танладилар. Уларнинг ҳар иккаласи Гавана аквалангчилар клубининг аъзоси, шунинг учун ҳам тўй маросими Гавания яқинидаги кўрфазда, 7 метр сув остида ўтказилди. Бу Кубада сув остида ўтказилган биринчи тўй эди. Тўй маросимида таклиф этилган 23 меҳмон — аквалангчилар клубининг аъзолари ҳам иштирок этишди.

БАҲАЙБАТ ТУТ ДАРАХТИ

Яқинда Вьетнам ўрмонларида танасининг диаметри 2,5 метрга тенг улкан тут дарахти топилган. Хомаки ҳисоб-китобларга қараганда ана шу дарахт ҳар йили 500 килограммдан зиёд барг ва яшил новдалар бериши мумкин — бу эса бутун бир тутзордан олинадиган ҳосилга тенг.

ЖАҲОНДА ЯГОНА КОЛЛЕКЦИЯ

Чехословакиялик таниқли хоккей судьяси Хайни, эҳтимолки, жаҳонда ягона ўзига хос коллекцияга эга. Ўзининг кўп йиллик хакамлик фаолияти мобайнида у асабини тутолмаган ишқибозлар минбардан улоқтирган жуда кўп турли-туман предметларни тўплаган. Жаҳоннинг турли бурчакларидаги муз майдонларидан йиғиб келинган ана шу коллекцияда гугурт қутичаларидан тортиб кўзойнак, калит, пакки, туфли, дорилардан бўшаган шиша идишлар ва ҳатто кир осиладиган қисқичларгача бор.

МАЙМУНЛАР БОҚУВИДА

Бир йил муқаддам Уганданинг нам тропик ўрмонларидан бир бола топиб олинди. Врачларнинг хулосасига кўра у бир неча йил ўрмонда яшаган, ёши 4—7 ларда. Роберт деб ном берилган ана шу бола, эҳтимол, бабуин маймунларининг қарамоғида яшаган бўлса керак. Топиб олишганда у тўрт оёқлаб юрар эди. Роберт кийдирилган кийимларни ечиб ташлайди, йиғлаётгандек овоз чиқаради, ва ўзи жойлаштирилган болалар уйининг хизматчилари ва тарбиячиларининг ҳаракатларига парво қилмайди. Хом сабзавот ва меваларни истеъмол қилади, ўт ва яшил новдаларни чайнайди. Врачлар у одамлар ҳаётига кўникиб кетадими ёки йўқми, айтишга қийналишяпти.

Физкультура ва спорт

Людмила Петрова:

«ҒАЛАБА УЧУН КУРАШАМАН»

Рус шашкаси бўйича «Тошкент тонги-86» Бутуниттифоқ аёллар турнирининг бошланиши олдидан штатсиз мухбиримиз мамлакатнинг собиқ чемпиони, ленинградлик Людмила Петрова билан учрашиб, ундан бир неча саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

— Ўзбекистонда ўтказилаётган аёллар шашка турнири ҳақида қандай фикрдасиз!

— Уларнинг аҳамияти жуда катта. Жаҳонда биринчи марта халқаро шашка бўйича аёллар турнири Ўзбекистонда ташкил этилганлиги ҳаммага маълум. Бу ерда рус шашкаси тараққиёти учун ҳам сезиларли ишлар қилинди. 1983 йилда Самарқанд шаҳрида рус шашкаси бўйича Бутуниттифоқ турнири ўтказилди. Орадан бир йил ўтгач, «Фарғона жавоҳирлари» турнири бўлди. Самарқанддаги турнирда чирчиқлик Оксана Мухторова мастерлик нормативини бажарди. Фарғонадаги турнирда эса Зайнаб Сафина ана шундай маррани эгаллади. Ваҳоланки, бу турнирларда мамлакатимиздаги энг кучли шашкачилар қатнашган эди.

— Бу йилги турнир ва унинг қатнашчилари ҳақида фикрингиз қандай!

— Бу сафар ҳам беллашувларда энг кучли шашкачилар қатнашишмоқда. Улар орасида халқаро шашка бўйича мамлакат чемпиони Елена Мартьянова ҳам борлигини эслашнинг ўзи кифоя. Ўтган йили у Тошкент турнирида биринчи ўринни эгаллаган эди. Бу йил ҳам ғолибликни қўлга киритиш ниятида.

Гомеллик Зинаида Белкина ҳам ғолибликка даъвогарлардан бири. Бу шашкачи Самарқанд ва Фарғонада рус шашкаси бўйича ўтказилган турнирларда биринчи ўринни эгаллаган эди. У аввал Тошкентда яшаган ва икки марта республика чемпиони унвонига сазовор бўлган.

Москванинг собиқ чемпиони Елена Читайкинанинг ҳам имкониятлари катта. Одессалик Людмила Макушева ҳамиша ғалабага интилиши билан мутахассисларнинг эътиборини қозониб келган. Қисқаси турнирда бўш спортчиларнинг ўзи йўқ.

— Шахсий режаларингиз ҳақида сўзлаб берсангиз!

— Энг аввало мазмунли ва чиройли ўйин кўрсатишга ҳаракат қиламан. Ғолибликни қўлга киритиш — асосий мақсадим.

— Ўзбекистонлик шашкачиларнинг имкониятини қандай баҳолайсиз!

— Андижонлик Карима Мирзаеванинг ўйинлари ҳамиша мазмунли бўлади. У халқаро шашка бўйича мутахассис бўлишига қарамасдан, 64 катакли тахтада ҳам чиройли дона суриш қобилиятига эга. Мамлакат биринчилигининг финал учрашувида қатнашганлиги ва чиройли ўйин кўрсатганлиги бунинг далилидир. Зайнаб Сафина тажрибали турнир жангчиси. Бир неча марта республика чемпиони унвонини қўлга киритган Ирина Иванова ҳам кейинги пайтда чиройли ва мазмунли ўйин кўрсатмоқда. Узоқ муддатли танаффусдан сўнг турнирда тошкентлик Ҳадича Иброҳимова ҳам иштирок этаётганлиги қувончлидир.

— Тошкентда бир неча марта бўлгансиз! Таассуротларингиз қандай!

— Тошкентга саккизинчи марта келишим. Ҳар сафар самимий кутиб олишади. Учрашувлар хотирамда илиқ тасаввур қолдиради. Ҳар сафар Тошкентдан бир олам қувонч билан қайтаман.

Суҳбатни Р. АДОНЬЕВ ёзиб олди.

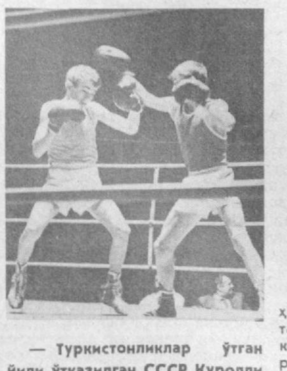

БОКС БЎЙИЧА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ ЧЕМПИОНАТИ

Рингда — ёшлар

Тошкентдаги «Ёшлик» спорт аренасида бокс бўйича Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти чемпионати давом этмоқда, Энг кучли армиячи боксчилар шахсий ва команда ҳисобида ғолиблик учун курашишмоқда.

Штатсиз мухбиримиз Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи терма командасининг катта тренери, 1984 йилги Жаҳон Кубогининг соҳиби, СССР халқлари Спартакиадасининг чемпиони, СССР Қуролли Кучлари биринчилигининг ғолиби, халқаро классли спорт мастери Владимир Шин билан учрашиб, у билан суҳбатлашди.

— Туркистонликлар ўтган йили ўтказилган СССР Қуролли Кучлари биринчилигида ўнинчи ўринни эгаллашган эди. Бу сафарги чемпионатда нечанчи ўринни кўзламоқдасиз!

— Командамиз состави ўтган йилдагига нисбатан жиддий ўзгарди. Унинг сафига ёшлар келиб қўшилишди. Уларда ҳали турнир тажрибаси кам. Ваҳоланки, СССР Қуролли Кучлари биринчилигини мутахассислар асосли равишда мамлакатнинг кичик чемпионати деб баҳолашади. Армиячи боксчиларнинг деярли ярми мамлакат чемпионларидир. Шундай экан, жаҳон чемпиони, жаҳон Кубоги соҳиби, Европа биринчиликларининг, бошқа йирик халқаро турнирларнинг ғолиблари ҳақида тўхташга ҳожат бўлмаса керак. Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, командамиз анча ёш ва тажрибасиз. Умидимиз — ёшлардан. Бетобликлари туфайли халқаро классли спорт мастери Григорий Пинчук, спорт мастери Ботир Зокиров ва спорт мастери Фарҳод Усмонов беллашувларда қатнаша олишмайди. Бу, албатта, команданинг умумий натижасига таъсир кўрсатиши мумкин. Аммо, шошилишнинг ҳожати йўқ. Дастлабки олишувларда ёш боксчиларимиз яхши натижаларга эришишди.

— Улардан қайси бирининг маҳоратини алоҳида таъкидлаш мумкин!

— Дастлабки учрашувларга қараб хулоса чиқарадиган бўлсак, спорт мастерлигига кандидат Олег Андриановни алоҳида таъкидлаш керак. У биринчи жангни ҳужумкор руҳда ўтказиб, ёрқин ғалабани қўлга киритди. Шунингдек, спорт мастерлигига кандидат Артур Григоряннинг дастлабки жанги ҳам яхши таассурот қолдирди...

— Туркистонлик боксчилардан қайси бири фахрли шоҳсупага кўтарилади деб ўйлайсиз!

— Умуман олганда кучли ўнликдан жой оламиз. Шахсий биринчиликда эса Сергей Василенко, Алишер Аҳроровдан умидимиз катта. Бошқалар ҳақида ҳозирча бир нарса дея олмайман. Спортда кутилмаган тасодифлар бўлиб туриши ҳаммага маълум. Шу боис хулоса чиқаришга шошилмаслик керак. Олдинда ҳал қилувчи олишувлар турибди.

Суҳбатни М. ҒОЙИБОВ ёзиб олди.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22/XI да **Тоҳир ва Зуҳра,** 23/XI да **Оловиддининг сеҳрли чироғи** (12.00), **Қуёшга таъзим.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/XI да **Рўё,** 23/XI да **Ғариблар.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/XI да **Ур, тўқмоқ** (15.00), **Ҳийлаи шаръий** (19.00), 23/XI да **Тоҳир ва Зуҳра.**

КИНО

22 НОЯБРДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МАРКАЗИЙ КЎЧАДАН ОРКЕСТР БИЛАН» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«КЕЛИН-КУЁВЛАР УЧУН СОЯБОН» — **Қозоғистон** (16, 18, 20.00; телефон 35-24-92), **Восток** (16, 18, 20, 21.30; телефон 91-14-61), **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (18, 20, 21.30; телефон 78-47-25).

«ТОМДАГИ РАҚСЛАР» — **Қозоғистон** (17, 19.00; телефон 35-24-92).

«ЛУИЗИАНА» — **Москва** (16, 18, 20.40; телефон 33-05-01), **Ватан** (16, 18.30; 21.00; телефон 74-30-38).

«ҚИРОЛ ҚИЗИҚЧИСИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (17, 19, 21.00; телефон 53-65-87).

«ҚОТИЛЛИКДА ҚАТНАШГАНЛАР» — **К. Ёрматов номли** (тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«ҚЎШНИ АЁЛ» — **Чайка** (17, 19, 21.00; телефон 77-06-20).

«ШАКТИ» — **Тинчлик** (16, 18.30, 21.00).

«РАҚСГА ТУШИШНИ ЎРГАН» — **Искра** (жуфт соатларда), телефон 39-14-59).

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ» — **Санъат саройи** (17, 20.00; телефонлар 44-21-44, 44-21-34).

«ХОРИЖИЙ МАРКАЗ ЭМИССАРИ» — **Санъат саройи** (16, 18.30, 20.40).

«ЧИЧЕРИН» — **К. Ёрматов номли** (17, 20.00; телефон 24-22-66).

23 НОЯБРДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МАРКАЗИЙ КЎЧАДАН ОРКЕСТР БИЛАН» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«КЕЛИН-КУЁВЛАР УЧУН СОЯБОН» — **Қозоғистон** (12, 14, 16, 18, 20.00; телефон 35-24-92), **Восток** (12, 14, 16, 18, 20, 21.30; телефон 91-14-61), **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30; телефон 78-47-25).

«ТОМДАГИ РАҚСЛАР» — **Қозоғистон** (13, 15, 17, 19.00; телефон 35-24-92).

«ЛУИЗИАНА» — **Москва** (11, 13.30, 16, 18.20, 20.40; телефон 33-05-01), **Ватан** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 74-30-38).

«ҚИРОЛ ҚИЗИҚЧИСИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (11, 13, 15, 17, 19, 21.00; телефон 53-65-87).

«ҚОТИЛЛИКДА ҚАТНАШГАНЛАР» — **К. Ёрматов номли** (тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«ҚЎШНИ АЁЛ» — **Чайка** (13, 15, 17, 19, 21.00; телефон 77-06-20).

«ШАКТИ» — **Тинчлик** (13, 16, 18.30, 21.00).

«РАҚСГА ТУШИШНИ ЎРГАН» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ» — **Санъат саройи** (11.30, 14, 17, 20.00; телефон 44-21-44, 44-21-74).

«ХОРИЖИЙ МАРКАЗ ЭМИССАРИ» — **Санъат саройи** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40).

«ЧИЧЕРИН» — **К. Ёрматов номли** (11, 14, 17, 20.00; телефон 24-22-66).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 22/XI дан бошлаб **Ленинград цирки артистларининг гастроллари** (22/XI да 16, 19.00 да; 23/XI да 12, 15, 18.00 да).

реклама ◎◎◎ эълонлар ◎◎◎ реклама

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

22 ноябрдан бошлаб

ЛЕНИНГРАД ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

2 бўлимдан иборат катта ранг-баранг программа
Томошалар соат 19.30 да; шанба кунлари соат 16, 19.00 да;
якшанба кунлари соат 12, 15, 18.00 да бошланади.
Марказий касса ҳар куни соат 9 дан 20.00 гача ишлайди.
Коллектив заявкалар қабул қилинмоқда.

Справкалар учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

22-23 ноябрь кунлари

«ЁШЛИК» СПОРТ АРЕНАСИДА

БОКС БЎЙИЧА

СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ ЧЕМПИОНАТИ

23 ноябрь соат 12.00 да — Финал.

СССР Қуролли Кучларининг кучли боксчилари, жумладан Жаҳон чемпиони **ВАСИЛИЙ ШИШОВ,** Жаҳон кубоги соҳиби **ВАЛЕРИЙ АБАДЖЯН,** СССР Халқлари Спартакиадасининг кумуш совриндори **ТОЛИБ ИСРОИЛОВ,** СССР чемпиони **СЕРГЕЙ ВАСИЛЕНКО** қатнашадилар.
Билетлар «Ёшлик» спорт аренаси ва «Пахтакор» марказий стадиони кассаларида сотилади.
Справкалар учун телефонлар: 41-33-12, 41-33-23, 41-23-30.

Турист

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАРНИ ТАВСИЯ ҚИЛАДИ:
ЕРЕВАН — ЦАХНАДЗОР — **30 ноябрдан 14 декабргача.** Баҳоси — 234 сўм.
АЛАГИР — **28 ноябрдан 12 декабргача.** Баҳоси — 228 сўм.
СВЕТЛОГОРСК (пансионат) — **29 ноябрдан 8 декабргача.** Баҳоси — 261 сўм.
СУЗДАЛЬ — ИВАНОВО — **8 дан 21 декабргача.** Баҳоси — 332 сўм.
НАРВА-ПАНЕВЕЖИС — **7 дан 17 декабргача.** Баҳоси — 264 сўм.
ТРАКАЙ — УТЯНУ — БИРШТОНАС — **7 дан 21 декабргача.** Баҳоси — 287 сўм.
СОЧИ — ЛАЗАРЕВСКОЕ (дам олиш базаси) — **26 ноябрдан 16 декабргача; 17 декабрдан 1 январгача.** Баҳоси — 261 сўм.
ЕВПАТОРИЯ — **6 дан 25 декабргача.** Баҳоси — 282 сўм.
Саёҳатга самолётда бориш ва келиш, овқатланиш, жойлашиш, экскурсия хизмати ҳақи путёвканинг баҳосига киради.
МУРОЖААТ УЧУН АДРЕС: 700078, Тошкент шаҳри, Парадлар хиёбони, 5-уй. Телефон 39-13-12.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
РЕСПУБЛИКА ХАЛҚ ИЖОДИ ВА МАДАНИЙ-ОҚАРТУВ ИШЛАРИ ИЛМИЙ-МЕТОДИК МАРКАЗИ
ТЕАТР ЭКСПЕРИМЕНТАЛ СТУДИЯСИГА
(ўзбек ва рус тилларида)

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

25 ноябрдан 15 декабргача бадиий ўқиш (проза, шеърлар, масаллар) **этюд бўйича**

КОНКУРС ЎТКАЗИЛАДИ

Илмий-методик марказга 16 дан 35 ёшгача бўлган кишилар қабул қилинади.
Ўқишга кириш учун ариза, фотосурат (3х4 см.), таржимаи ҳоли, иш жойидан (ўқиш жойидан), турар жойидан справкалар тақдим этиш лозим.
Ҳужжатлар 25 ноябрдан 15 декабргача ҳафтанинг чоршанба ва пайшанба кунлари соат 17 дан 19.00 гача қабул қилинади.
Консультациялар шанба кунлари соат 10 дан 16.00 гача ўтказилади.
АДРЕС: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти, 24-уй, Ю. Гагарин номли боғ.

Киров район озиқ-овқат савдо бўлимининг
«ФЕРУЗА» МАКТАБ-МАГАЗИНИ
кичик сотувчилар тайёрлайдиган
4 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқишга 18 дан 25 ёшгача бўлган, 8—10-синф ҳажмида маълумотли, Тошкент шаҳрида доимий пропискаси бўлган хотин-қизлар қабул қилади.
Ўқувчиларга ойига 52—64 сўм миқдорида стипендия тўланади, ўқиш вақти меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.
«Феруза» мактаб-магазинини битирганлар савдо бўлимининг магазинларида ишлайдилар, хоҳловчилар совет савдоси техникумига имтиёзли шароитда ўқишга кирадилар, ўқишлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Бизнинг адрес: 700017, Тошкент шаҳри, Сулаймонова кўчаси, 53-уй (2, 22, 3, 28, 25, 27-трамвайларнинг «Энгельс кўчаси» бекати, 9, 19, 51, 91, 67, 26-автобусларнинг «Округ офицерлар уйи» бекати).
Маълумотлар учун телефонлар: 33-07-58, 33-09-51.

«Главташкентстрой»
«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ 54-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ
ишдан ажралган ҳолда минорали кранларнинг машинистлари курсларига
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Стипендия — ойига 75 сўм.
Ўқишга йигит ва қизлар, шунингдек, Совет Армияси сафларида хизмат бурчини ўтаб қайтган кишилар қабул қилинадилар.
Қизлар 18 ёшдан бошлаб қабул қилинадилар.
Маълумот 10 синф ҳажмидан кам бўлмаслиги керак.
Мшғулотлар рус тилида олиб борилади.
Ўқиш муддати — 4,5 ой.
Машғулотлар группаларнинг комплектлашувига қараб бошланади.
Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар ва Тошкент шаҳрида пропискадан ўтказиладилар.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 96-алоқа бўлими; Ғ. Ғулом кўчаси, 6-уй. «Главташкентстрой»нинг ўқув-курс комбинати (4, 9, 11-трамвайлар; 13, 29, 34, 70, 77-автобусларнинг «Оқтепа майдони» бекати).

ЧИЗМАЧИ-ТЕХНИКЛАР ТАЙЁРЛАШ КУРСЛАРИГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

Ўқишга 17 ва ундан катта ёшдаги 8—10 синф ҳажмида маълумотли қизлар қабул қилинади. Стипендия — 63 сўм.
Курсларни битириб, бир йилдан кўпроқ ишлаганлар олий ўқув юртлари тайёрлов бўлимининг кундузги бўлимига ўқишга юбориладилар.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Урожайная кўчаси, 67-уй (7, 16, 15-трамвайларнинг «5-квартал», 11э-автобусининг сўнгги бекатлари).

«ГУЛЧЕҲРА» ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ГУЛЧЕҲРА» МАКТАБ-МАГАЗИНИДА ҚИЗЛАР 6 ОЙДА ОЗИҚ-ОВҚАТ МОЛЛАРИ СОТУВЧИСИ КАСБИНИ ЭГАЛЛАЙДИЛАР.
Курсларга 16 дан 26 ёшгача бўлган, 8 ва 10-синф ҳажмида маълумотли хотин-қизлар қабул қилинадилар.
Ўқувчиларга ойига 52—63 сўм миқдорида стипендия тўланади.
Ўқиш вақти меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.
Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Привокзальная кўчаси, 32-уй, Ленин район озиқ-овқат савдоси кадрлар бўлими (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 20-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекати).

ЛЕНИН РАЙОН ОЗИҚ-ОВҚАТ САВДОСИ БЎЛИМИ (телефон 91-10-03).

Миллий либослар жозибаси

ХОНАТЛАС ВА БЕҚАСАМ МИЛЛИЙ ГАЗЛАМАСИ ЗАМОНАВИЙ ЛИБОСЛАРГА ЎЗИГА ХОС ЖОЗИБА БАХШ ЭТАДИ.

Замонавий мода кенг кўламда фойдаланаётган эркин бичиқли анъанавий хонатлас кўйлак ҳамиша аёлларга ярашиб туради.

Йўл-йўл ёрқин рангли табиий ва сунъий ипдан жозибали қилиб тўқилган беқасам ҳам иккинчи умрини яшамоқда.

Бу матолардан чиройли сарафанлар, кўйлаклар, костюмлар, шимли комплектлар тикиш мумкин. Бундай матоларни Марғилондаги «Атлас» аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси тайёрлаб чиқармоқда.

Бу матоларни ЦУМ, ГУМ, Ўзбекистон фирма савдо бирлашмасининг магазинларида сотиб олиш мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ ЛОЙИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИ (телефон 41-54-21).

Овқатланиш хонаси жиҳозлари

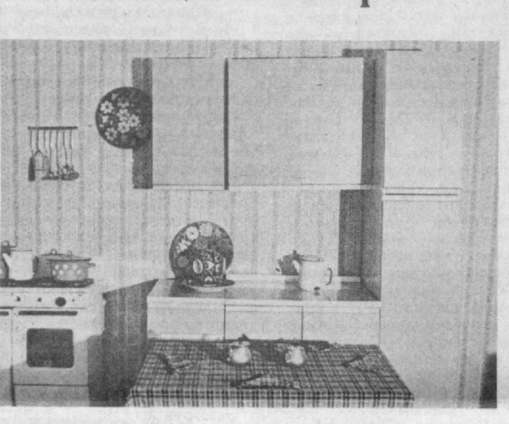

ТОШКЕНТ ОШХОНА ВА БОШҚА МЕБЕЛЛАР ЗАВОДИДА НАҚШЛАНГАН ОҚ ПЛИТАЛАР ВА ТУРЛИ НАВЛИ ЁҒОЧДАН СИЛЛИҚ ИШЛАНГАН МЕБЕЛЛАР ОШХОНАНГИЗДА ҚУЛАЙ ВА ЧИРОЙЛИ ЎРИН ОЛАДИ.

Завод ошхона учун бежирим ва ичи сиғимдор, шунингдек ошхона учун жавонлар, осма шкафлар тайёрлаб чиқармоқда.

БАҲОСИ: ошхона мебеллари гарнитури 200 дан 330 сўмгача, жавонлар 12 сўм, осма шкафлар 11 дан 18 сўмгача, овқатланиш хонаси учун мебеллар 750 сўм.

«УЗМЕСТПРОМ» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ (телефон 76-47-11).

«Оазис» одеколони

«ОАЗИС» одеколони эркакларга аталган бўлиб, у хушбўй ҳиди билан кишининг баҳри-дилини очади. Бу одеколон барча ёшдаги эркакларга манзур бўлади.
БАҲОСИ — 12 СУМ.
ТОШКЕНТ ПАРФЮМЕРИЯ-КОСМЕТИКА ФАБРИКАСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

Акмал Икромов райпродторгининг
МАКТАБ-МАГАЗИНИ
18—40 ёшдаги қиз ва аёлларни кичик сотувчилар тайёрлайдиган
4 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Стипендия — 53 сўм.
БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, 21-квартал (33, 75, 87-автобуслар; 12, 13-троллейбуслар; 17-трамвайнинг «Акмал Икромов райпродторги» бекати).

Акмал Икромов райони халқ маорифи бўлими, 81-ўрта мактаб коллективи шу мактабнинг тарих-жамиятшунослик фани ўқитувчиси, кекса коммунист, Улуғ Ватан уруши иштирокчиси **Тўлаган ЗУҲУРОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95, 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р — 19134. Газета якшанбадан ташқари ҳар куни, бир йилда 300 марта чиқади. Тиражи — 50.381. Б. — 2139. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.